

Ludność na rynku pracy w województwie lubuskim w świetle wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021

Population in the labour market in Lubuskie Voivodship in the light
of the National Census of Population and Housing 2021 results

Ludność na rynku pracy w województwie lubuskim w świetle wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021

Population in the labour market in Lubuskie Voivodship in the light of the
National Census of Population and Housing 2021 results

Urząd Statystyczny w Zielonej Górze Statistical Office in Zielona Góra

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Zielonej Górze - Lubuski Ośrodek Badań Regionalnych

Statistical Office in Zielona Góra - Lubuskie Regional Research Centre

pod kierunkiem

supervised by

Iwony Goździckiej

Zespół autorski

Author team

Elżbieta Adamska, Kamil Grabarczyk, Zuzanna Sikora, Joanna Przybysz

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphic design

Edyta Leśniarek

Tłumaczenie

Translation

Roksana Bach

Recenzent

Reviewer

Roman Fedak

ISBN 83-89553-39-2

Publikacja dostępna na stronie internetowej

Publication available on website

zielonagora.stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data – please indicate the source

Zakład Wydawnictw
Statystycznych

00-925 WARSZAWA, AL. NIEPODLEGŁOŚCI 208

Informacje w sprawach sprzedaży publikacji – tel.: (22) 608 32 10, 608 38 10

Zam. /2024/nakł. 150

Przedmowa

Niniejsza publikacja przedstawia kolejne wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań przeprowadzonego w okresie od 1 kwietnia do 30 września 2021 r. według stanu na dzień 31 marca 2021 r.

Publikacja „Ludność na rynku pracy w województwie lubuskim w świetle wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021” jest opracowaniem tematycznym, poświęconym charakterystyce aktywności ekonomicznej ludności. Opracowanie zawiera szczegółową analizę poszczególnych kategorii ludności w wieku 15 lat i więcej: pracujących, bezrobotnych i biernych zawodowo. Każda z tych zbiorowości została opisana w odniesieniu do ich zróżnicowania pod względem cech społeczno-demograficznych.

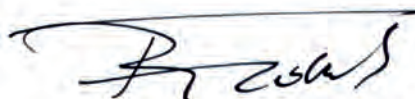
Opis wymienionych zjawisk demograficznych został wzbogacony prezentacją graficzną w postaci zestawu map i wykresów.

Opracowanie dostępne także w wersji elektronicznej w Internecie na stronie Urzędu Statystycznego w Zielonej Górze <https://zielonagora.stat.gov.pl/> Dane w szerszym zakresie tematycznym opublikowane są w Banku Danych Lokalnych (Narodowe Spisy Powszechne) oraz na stronie GUS w obszarze tematycznym „Spisy Powszechne”.

Mam nadzieję, że niniejsze opracowanie okaże się przydatne i będzie źródłem wiedzy o sytuacji demograficzno-społecznej w regionie.

Dyrektor

Urzędu Statystycznego w Zielonej Górze

Roman Fedak

Preface

The publication presents further results of the National Population and Housing Census which was conducted from April 1 to September 30, 2021, as of the state on March 31, 2021.

The publication "Population in the labour market in Lubuskie Voivodship in the light of the National Census of Population and Housing 2021 results" is a thematic study, characterising the economic activity of the population. The publication contains a detailed analysis of individual categories of the population aged 15 years and more, i.e. employed, unemployed and economically inactive. Each of these population groups has been described in relation to their diversity in terms of socio-demographic features.

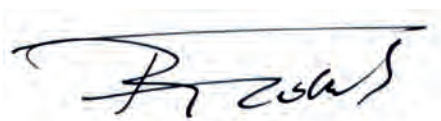
The analytical description of demographical phenomena is enriched with a graphical presentation in the form of maps and charts.

The study is also available in electronic version on the Statistical Office in Zielona Góra website at www.zielonagora.stat.gov.pl.

Data in a broader thematic area are published in the Local Data Bank (National Censuses) and on the Statistics Poland website in the "Censuses" thematic area.

I hope that this study will be useful and provide insight into the socio-demographic situation in the region.

Director
of the Statistical Office in Zielona Góra

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'R. Fedak', is written over a light blue rectangular background.

Roman Fedak

Spis treści

Contents

	Str. Page
Przedmowa	3
Preface	4
Spis tablic	7
List of tables	
Spis wykresów	8
List of charts	
Spis map	10
List of maps	
Objaśnienia znaków umownych i ważniejsze skróty	11
Symbols and major abbreviations	
Synteza	12
Executive summary	15
Rozdział 1. Aktywność ekonomiczna ludności	18
Chapter 1. Economic activity of population	
1.1. Charakterystyka aktywności ekonomicznej ludności	18
1.1. Economic activity of the population	
1.2. Aktywność ekonomiczna ludności według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku	21
1.2. Economic activity of the population by place of residence, sex and age groups	
1.3. Aktywność ekonomiczna ludności według miejsca zamieszkania, płci i poziomu wykształcenia	25
1.3. Economic activity of population by place of residence, sex and level of education	
1.4. Aktywność ekonomiczna ludności według grup wieku i poziomu wykształcenia	28
1.4. Economic activity of the population by age groups and level of education	
Rozdział 2. Pracujący	29
Chapter 2. Employed persons	
2.1. Pracujący według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku	29
2.1. Employed persons by place of residence, sex and age groups	
2.2. Pracujący według grup wieku i poziomu wykształcenia	32
2.2. Employed persons by age groups and level of education	
2.3. Pracujący według statusu zatrudnienia	34
2.3. Employed persons by employment status	

	Str. Page
Rozdział 3. Bezrobotni	37
Chapter 3. Unemployed person	
3.1. Bezrobotni według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku	37
3.1. Unemployed persons by place of residence, sex and age groups	
3.2. Bezrobotni według miejsca zamieszkania, płci i ekonomicznych grup wieku	38
3.2. Unemployed persons by place of residence, sex and economic age group	
3.3. Stopa bezrobocia według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku	39
3.3. Unemployment rate by place of residence, sex and age groups	
3.4. Struktura bezrobotnych według miejsca zamieszkania, płci i poziomu wykształcenia	43
3.4. Structure unemployed persons by place of residence, sex and level of education	
3.5. Bezrobotni według miejsca zamieszkania, płci, wykształcenia i okresu poszukiwania pracy	45
3.5. Unemployed persons by place of residence, sex, level of education and the time of job seeking	
Rozdział 4. Bierni zawodowo	46
Chapter 4. Economically inactive persons	
4.1. Bierni zawodowo według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku.....	46
4.1. Economically inactive persons by place of residence, sex and age groups	
4.2. Bierni zawodowo według poziomu wykształcenia	48
4.2. Economically inactive persons by education level	
4.3. Bierni zawodowo według przyczyn bierności zawodowej	49
4.3. Economically inactive persons by reasons for in activity	
Uwagi metodologiczne.....	52
Methodological notes	57

Spis tablic

List of tables

	Str. Page
Tablica 1. Ludność aktywna ekonomicznie.....	18
Table 1. Economic activity of the population	
Tablica 2. Współczynnik aktywności zawodowej według płci i miejsca zamieszkania	21
Table 2. Activity rate by sex and place of residence	
Tablica 3. Współczynnik aktywności zawodowej według wieku i płci	23
Table 3. Activity rate by age and sex	
Tablica 4. Współczynnik aktywności zawodowej według wieku i miejsca zamieszkania	24
Table 4. Activity rate by age and place of residence	
Tablica 5. Współczynnik aktywności zawodowej według miejsca zamieszkania i poziomu wykształcenia	27
Table 5. Activity rate by place of residence and level of education	
Tablica 6. Współczynnik aktywności zawodowej według grup wieku i poziomu wykształcenia w 2021 r.	28
Table 6. Activity rate by age groups and level of education in 2021	
Tablica 7. Wskaźnik zatrudnienia według płci i miejsca zamieszkania	30
Table 7. Employment rate by sex and place of residence	
Tablica 8. Współczynnik aktywności zawodowej według wieku i płci	31
Table 8. Activity rate by age and sex	
Tablica 9. Pracujący według statusu zatrudnienia, płci i miejsca zamieszkania	34
Table 9. Employed persons by employment status, sex and place of residence	
Tablica 10. Bezrobotni według płci i miejsca zamieszkania	37
Table 10. Unemployed persons by sex and place of residence	
Tablica 11. Stopa bezrobocia według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku	40
Table 11. Unemployment rate by place of residence, sex and age groups	

Spis wykresów

List of charts

	Str. Page
Wykres 1. Struktura aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej według płci w 2021 r.....	19
Chart 1. Structure of economic activity of the population aged 15 and more by sex in 2021	
Wykres 2. Struktura aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania w 2021 r.	20
Chart 2. Structure of economic activity of the population aged 15 and more by place of residence in 2021	
Wykres 3. Struktura aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania i płci w 2021 r.	22
Chart 3. Structure of economic activity of the population aged 15 and more by place of residence and sex in 2021	
Wykres 4. Struktura aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej według płci i grup wieku w 2021 r.	23
Chart 4. Structure of economic activity of the population aged 15 and more by sex and age groups in 2021	
Wykres 5. Struktura aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania i grup wieku w 2021 r.	25
Chart 5. Structure of economic activity of the population aged 15 and more by place of residence and age groups in 2021	
Wykres 6. Struktura aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia i płci w 2021 r.	26
Chart 6. Structure of economic activity of the population aged 15 and more of education and sex in 2021	
Wykres 7. Struktura aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia i miejsca zamieszkania w 2021 r.	27
Chart 7. Structure of economic activity of the population aged 15 and more by level of education and place of residence in 2021	
Wykres 8. Struktura pracujących w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku	29
Chart 8. Structure of employed persons aged 15 years and more by place of residence, sex and age groups	
Wykres 9. Struktura pracujących w wieku 15 lat i więcej według grup wieku i poziomu wykształcenia w 2021 r.	33
Chart 9. Structure of employed persons aged 15 years and more by age groups and level of education in 2021	
Wykres 10. Struktura pracujących w wieku 15 lat lub więcej według miejsca zamieszkania, płci i poziomu wykształcenia w 2021 r.....	33
Chart 10. Structure of employed persons aged 15 years or over by place of residence, sex and level of education in 2021	

	Str. Page
Wykres 11. Struktura bezrobotnych według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku .. Chart 11. Structure of unemployed persons by place of residence, sex and age groups	38
Wykres 12. Struktura bezrobotnych według płci i ekonomicznych grup wieku w 2021 r..... Chart 12. Structure of unemployed persons by sex and economic age groups in 2021	39
Wykres 13. Struktura bezrobotnych według miejsca zamieszkania i ekonomicznych grup wieku w 2021 r..... Chart 13. Structure of unemployed persons by place of residence and economic age groups in 2021	39
Wykres 14. Struktura bezrobotnych według poziomu wykształcenia, płci i miejsca zamieszkania w 2021 r. Chart 14. Structure of unemployed persons by level of education, sex and place of residence in 2021	44
Wykres 15. Struktura biernych zawodowo w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku Chart 15. Structure of economically inactive persons aged 15 years and more by place of residence, sex and age groups	47
Wykres 16. Struktura biernych zawodowo w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania, płci i poziomu wykształcenia w 2021 r..... Chart 16. Structure of economically inactive persons aged 15 years and more by place of residence, sex and level of education in 2021	48
Wykres 17. Struktura biernych zawodowo w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania i przyczyn bierności w 2021 r..... Chart 17. Structure of economically inactive persons aged 15 years and more by place of residence and reasons for inactivity in 2021	49

Spis map

List of maps

	Str. Page
Mapa 1. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w 2021 r.	21
Map 1. Economic activity of population aged 15 and more in 2021	
Mapa 2. Pracujący w wieku 15 lat i więcej w 2021 r.	30
Map 2. Employed persons aged 15 years and more in 2021	
Mapa 3. Wskaźnik zatrudnienia według miejsca zamieszkania w 2021 r.	32
Map 3. Employment rate by place of residence in 2021	
Mapa 4. Pracujący według statusu zatrudnienia w 2021 r.	35
Map 4. Employed persons by employment status in 2021	
Mapa 5. Stopa bezrobocia w 2021 r.	41
Map 5. Unemployment rate in 2021	
Mapa 6. Stopa bezrobocia według płci w 2021 r.	42
Map 6. Unemployment rate by sex in 2021	
Mapa 7. Stopa bezrobocia według miejsca zamieszkania w 2021 r.	43
Map 7. Unemployment rate by place of residence in 2021	
Mapa 8. Odsetek biernych zawodowo (w % ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej, o ustalonym statusie na rynku pracy) w 2021 r.	46
Map 8. Percentage of economically inactive persons (in % of total population aged 15 and over with a defined employment status on the labour market) in 2021	
Mapa 9. Odsetek biernych według wybranych przyczyn w 2021 r.	50
Map 9. Percentage of economically inactive persons by selected reasons for inactivity in 2021	

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Zero: (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit
(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit
Kropka (.)	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. data not available or not reliable.
„W tym” “Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given

Ważniejsze skróty

Major abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
NSP	Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań National Population and Housing Census
tys.	tysiąc thousand
r.	rok year
p. proc.	punkt procentowy percentage point

Synteza

Aktywność ekonomiczna ludności

Wyniki Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań 2021 w zakresie aktywności ekonomicznej oraz ich porównanie z wynikami NSP 2011 wskazują na zmiany jakie nastąpiły w ciągu 10 lat na rynku pracy w województwie lubuskim. W ciągu dekady wystąpił znaczny spadek poziomu bezrobocia, zarówno liczby bezrobotnych, jak i stopy bezrobocia, a także wzrost liczby i odsetka pracujących oraz zmniejszenie liczby i odsetka osób biernych zawodowo.

Wyniki NSP 2021 wskazują, że 31 marca 2021 r. ludność województwa lubuskiego w wieku 15 lat i więcej spełniająca kryterium faktycznego zamieszkania liczyła 837,4 tys. osób, tj. o 3,2% mniej niż w 2011 r.

Sytuacja zawodowa osób podlegających badaniu została określona według trzech klas: pracujących, bezrobotnych oraz biernych zawodowo. W porównaniu z wynikami NSP 2011 w populacji województwa w wieku 15 lat i więcej zwiększył się udział osób pracujących i wyniósł 51,5%. Jednocześnie zmniejszył się udział bezrobotnych do 2,2% oraz biernych zawodowo do 38,8%. Dla 7,5% osób w wieku 15 lat i więcej, uczestniczących w spisie w 2021 r. nie ustalono statusu na rynku pracy w ramach powyższych klas.

Udział osób aktywnych zawodowo w wieku 15 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności z ustalonym statusem aktywności ekonomicznej (współczynnik aktywności zawodowej) wyniósł 58,0%, tj. o 2,5 p. proc. więcej niż w 2011 r. W kraju współczynnik aktywności zawodowej wyniósł 59,2%. Oznacza to, że większość populacji województwa lubuskiego w 2021 r. miała status osoby pracującej bądź aktywnie poszukującej pracy. Wskaźnik zatrudnienia wzrósł do 55,6%, a stopa bezrobocia zmniejszyła się do 4,1%. W kraju ww. wskaźniki wyniosły odpowiednio 56,8% i 4,1%.

Współczynnik aktywności zawodowej był o 14,5 p. proc. wyższy wśród mężczyzn niż kobiet i wyniósł 65,6%. Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania wielkość omawianego wskaźnika była większa wśród mieszkańców wsi (58,7%) niż mieszkańców miast (57,6%). Wskaźniki te we wskazanych grupowaniach były niższe o ok. 1 p. proc. od notowanych w kraju.

Pracujący

Według danych NSP 2021 populacja pracujących w województwie lubuskim wyniosła 431,1 tys., tj. o 10,1% więcej niż w 2011 r. (wobec wzrostu w kraju o 14,0%). Liczba pracujących wzrosła zarówno wśród mężczyzn jak i kobiet (odpowiednio o 7,1% i 13,9%). W miastach przybyło 11,1% pracujących, a na wsi 8,5%. Pracujący w województwie to 2,5% ogółu pracujących w kraju.

Wskaźnikiem określającym udział pracujących wśród osób w wieku 15 lat lub więcej o ustalonym statusie zatrudnienia jest wskaźnik zatrudnienia. W województwie wskaźnik ten wzrósł w relacji do wyników NSP 2011 o 7,6 p. proc. do 55,6%. Poziom zatrudnienia wśród mężczyzn wyniósł 62,9% i był wyraźnie wyższy niż wśród kobiet (49,0%).

Omawiany wskaźnik, w porównaniu z 2011 r., wzrósł we wszystkich badanych grupach wieku, niezależnie od miejsca zamieszkania i płci. Wzrost wskaźnika zatrudnienia był wyższy w miastach niż na wsi oraz wśród kobiet niż wśród mężczyzn. Największy wzrost wystąpił w grupie wieku 55–64 lata.

Analiza wartości wskaźnika zatrudnienia pokazuje, że poziom zatrudnienia w większości grup wieku (z wyjątkiem grupie wieku 15-24 lata) był wyższy wraz ze wzrostem poziomu wykształcenia.

Wśród pracujących najbardziej liczną grupę stanowili pracownicy najemni (83,1%). Drugą co do wielkości udziału w strukturze grupą byli pracujący na własny rachunek niezatrudniający pracowników (10,8%). Pracodawcy (pracujący na własny rachunek, którzy zatrudniają pracowników) stanowili 4,5%, a pracujący w innym charakterze 1,4%. Wzrost liczby pracujących zanotowano wśród pracowników najemnych, pracujących na własny rachunek zatrudniających pracowników oraz pracujących w innym charakterze. Zmniejszyła się jedynie liczba pracujących na własny rachunek niezatrudniających pracowników.

Wskaźnik zatrudnienia w powiatach województwa lubuskiego był zróżnicowany. Najwyższą jego wartość zanotowano w powiecie gorzowskim (59,6%) i w Zielonej Górze (58,6%), najniższą zaś w powiecie i żagańskim (51,8%) i żarskim (52,8%). Wskaźnik zatrudnienia zwiększył się we wszystkich powiatach województwa, od 4,8 p. proc. w powiecie świebodzińskim do 9,9 p. proc. w powiecie żagańskim.

Bezrobotni

Liczba bezrobotnych w województwie 31 marca 2021 r. wyniosła 18,4 tys. osób, tj. o 70,0% mniej w relacji do wyników NSP 2011. Grupa ta stanowiła 2,5% ogółu bezrobotnych w kraju. Większy spadek odnotowano wśród bezrobotnych kobiet o 71,4%, do 8,4 tys. osób oraz wśród osób zamieszkałych w miastach o 70,5% do 11,5 tys.

W 2021 r. stopa bezrobocia w województwie lubuskim wyniosła 4,1% (tj. o 9,4 p. proc. mniej niż w NSP 2011), wśród mężczyzn - 4,1%, a wśród kobiet 4,0%. W miastach stopa bezrobocia wyniosła 4,0%, a na obszarach wiejskich 4,3%. W kraju stopa bezrobocia wyniosła 4,1% (tj. o 7,9 p. proc. mniej niż w 2011 r.).

Największe natężenie bezrobocia odnotowano w powiecie żarskim, w którym stopa bezrobocia wyniosła 5,3%. Relatywnie wysokie wartości tego wskaźnika wystąpiły w powiatach strzelecko-drezdeneckim (5,1%) oraz żagańskim (5,0%). Najmniejszy wskaźnik stopy bezrobocia zanotowano w powiatach: gorzowskim (2,9%), świebodzińskim oraz w Zielonej Górze (po 3,3%). W porównaniu z wynikami NSP 2011 liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia zmniejszyła się we wszystkich powiatach.

Dominującą grupą wśród bezrobotnych były osoby w dwóch grupach wieku: 25–34 oraz 35–44 lata – łącznie stanowili oni ponad połowę ogółu bezrobotnych. W porównaniu z 2011 r. liczba bezrobotnych zmniejszyła się we wszystkich grupach wieku niezależnie od miejsca zamieszkania.

Najmniejszą stopę bezrobocia zanotowano wśród bezrobotnych w wieku 65 lat i więcej (0,1%), a także w wieku 55–64 lata (3,4%), a największą – w grupie wieku 15–24 lata (6,6%). W porównaniu z wynikami NSP 2011 największy spadek stopy bezrobocia zanotowano w grupie wieku 15–24 lata (o 21,5 p. proc.).

W strukturze bezrobotnych według poziomu wykształcenia największy udział zanotowano wśród osób z wykształceniem średnim lub policealnym – 34,9% ogólnej liczby bezrobotnych. Najmniejszy udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wystąpił w przypadku osób z wykształceniem wyższym – 12,7%.

Na wysokość stopy bezrobocia istotny wpływ miał poziom wykształcenia osób bezrobotnych. Najniższą stopę bezrobocia odnotowano wśród osób z wykształceniem wyższym, tj. 1,8%, natomiast najwyższy poziom tego wskaźnika zanotowano wśród osób z wykształceniem gimnazjalnym i niższym 11,6%.

Bierni zawodowo

Według wyników NSP 2021 populacja biernych zawodowo wyniosła 324,2 tys. osób, tj. 42,0% ludności w wieku 15 lat i więcej o ustalonym statusie na rynku pracy. W kraju odsetek ten wyniósł 40,2%. W porównaniu z NSP 2011 ich liczba była mniejsza o 10,4%. W tej grupie 60,2% stanowiły kobiety. Większość biernych zawodowo (65,3%) to mieszkańcy miast.

Liczba biernych zawodowo zmniejszyła się w większości powiatów, a spadek wyniósł od 24,2% w powiecie zielonogórskim do 3,4% w powiecie gorzowskim. Wzrost (o 2,1%) zanotowano w mieście na prawach powiatu Zielona Góra.

Odsetek biernych zawodowo zmniejszył się w większości 10-letnich grup wieku, a także niezależnie od płci i miejsca zamieszkania. Wzrost odsetka osób biernych zawodowo zanotowano w grupie osób w wieku 65 lat i więcej oraz 35-44 lata.

Według NSP 2021 bierni zawodowo jako przyczynę swojej bierności wskazywali emeryturę, rentę lub dochody kapitałowe (43,8% ogółu biernych zawodowo), a także własny stan zdrowia niepozwalający na podjęcie pracy, kontynuację nauki. Niemal 3% biernych zawodowo swoją bierność zawodowo wiązało z wyczerpaniem wszelkich możliwości znalezienia pracy.

Executive summary

Economic activity of the population

The results of the 2021 National Population and Housing Census in terms of economic activity and their comparison with the results of the 2011 Census indicate the changes that have taken place over the 10 years in the labour market in Lubuskie Voivodship. Over the decade, there has been a significant decrease in the level of unemployment, both in the number of unemployed and the unemployment rate, as well as an increase in the number and percentage of employed people and a decrease in the number and percentage of economically inactive people.

The results of the Census 2021 indicate that on March 31, 2021, the population of Lubuskie Voivodship aged 15 and over meeting the criteria of actual residence numbered 837.4 thousand, i.e. 3.2% less than in 2011.

The occupational situation of those subject to the survey was determined according to three classes: employed, unemployed and economically inactive. Compared with the results of the 2011 Census, the share of employed people in the Voivodship's population aged 15 and over increased and amounted to 51.5%. At the same time, the share of the unemployed decreased to 2.2% and the economically inactive to 38.8%. For 7.5% of people aged 15 and over participating in the 2021 Census, the labour market status within the above classes was not determined.

The share of economically active people aged 15 and over in the total population with an established labour market status (activity rate) was 58.0%, i.e. 2.5 percentage points higher than in 2011. Nationally, the activity rate was 59.2%. This means that the majority of the population of Lubuskie Voivodship in 2021 had a status of either working or actively seeking work. The employment rate increased to 55.6%, and the unemployment rate decreased to 4.1%. Nationally, the aforementioned rates were 56.8% and 4.1%, respectively.

The activity rate was 14.5 percentage points higher among men than women and amounting to 65.6%. Considering the place of residence, the size of this indicator was higher among rural residents (58.7%) than urban residents (57.6%). These values of the indicator in the specified groupings were lower by about 1 percentage point than those recorded nationally.

Employed persons

According to the 2021 Census data, the working population in Lubuskie Voivodship amounted to 431.1 thousand, 10.1% more than in 2011 (compared to a national increase of 14.0%). The number of employed increased among both men and women (by 7.1% and 13.9%, respectively). There was an increase of 11.1% of the employed in urban areas and 8.5% in rural areas. Those working in the Voivodship accounted for 2.5% of the total number of employed in the country.

An indicator of the share of employed among those aged 15 and more with established employment status is the employment rate. In the Voivodship, this indicator increased by 7.6 percentage points to 55.6% in relation to the 2011 Census results. The employment rate among men was 62.9%, significantly higher than among women (49.0%).

This indicator, compared to 2011, increased in all age groups surveyed, regardless of place of residence and gender. The increase in the employment rate was higher in urban than in rural areas and among women than among men. The largest increase occurred in the 55-64 years age group.

Analysis of the value of the employment rate shows that the level of employment in most age groups (with the exception of the 15-24 years age group) was higher as the level of education increased.

Among the employed, the largest group was employees (83.1%). The second-largest group in terms of share was self-employed non-employers (10.8%). Employers (self-employed who hire employees) accounted for 4.5%, and those working in another capacity accounted for 1.4%. An increase in the number of employed was recorded among employees, self-employed who hire employees and those working in another capacity. Only the number of self-employed not employing employees decreased.

The employment rate in the powiats of Lubuskie Voivodship varied. Its highest value was recorded in gorzowski powiat (59.6%) and Zielona Góra (58.6%), while the lowest value was recorded in żagański powiat (51.8%) and żarski powiat (52.8%). The employment rate increased in all powiats of the Voivodship, from 4.8 percentage points in świebodziński powiat to 9.9 percentage points in żagański powiat.

Unemployed persons

The number of unemployed in the Voivodship on March 31, 2021, was 18.4 thousand, i.e. 70.0% less in relation to the 2011 Census results. This group accounted for 2.5% of the total unemployed in the country. There was a larger decrease among unemployed women by 71.4%, to 8.4 thousand people and among urban residents by 70.5% to 11.5 thousand people.

In 2021, the unemployment rate in Lubuskie Voivodship was 4.1% (i.e. 9.4 percentage points lower than in the 2011 Census), among men - 4.1%, and among women - 4.0%. In urban areas, the unemployment rate was 4.0%, and in rural areas it was 4.3%. Nationally, the unemployment rate was 4.1% (i.e. 7.9 percentage points lower than in 2011).

The highest intensity of unemployment was recorded in żarski powiat, where the unemployment rate was 5.3%. Relatively high values of this indicator occurred in strzelecko-drezdenecki powiat (5.1%) and żagański powiat (5.0%). The lowest unemployment rate was recorded in powiats: gorzowski (2.9%), świebodziński and Zielona Góra (3.3% each). Compared to the results of the 2011 Census, the number of unemployed and the unemployment rate decreased in all powiats.

The dominant group among the unemployed were people in two age groups: 25-34 years old and 35-44 years old - together they accounted for more than half of the total unemployed. Compared to 2011, the number of unemployed decreased in all age groups regardless of place of residence.

The lowest unemployment rate was recorded among the unemployed aged 65 and over (0.1%), as well as those aged 55-64 (3.4%), while the highest rate was recorded in the 15-24 years age group (6.6%). Compared to the results of the 2011 Census, the largest decrease in the unemployment rate was recorded in the 15-24 years age group (by 21.5 percentage points).

In the structure of the unemployed by education level, the largest share was recorded among those with secondary or post-secondary education - 34.9% of the total number of unemployed. The smallest share in the total number of unemployed was among those with tertiary education - 12.7%.

The unemployment rate was significantly influenced by the educational level of the unemployed. The lowest unemployment rate was recorded among those with tertiary education, i.e. 1.8%, while the highest level of this indicator was recorded among those with lower secondary and primary, 11.6%.

Economically inactive persons

According to the results of the 2021 Census, the economically inactive population amounted to 324.2 thousand people, i.e. 42.0% of the population aged 15 and over with an established labour market status. Nationally, the percentage was 40.2%. Compared to the 2011 Census, the number of economically inactive persons was 10.4% lower. In this group, 60.2% were women. Most of the economically inactive (65.3%) were urban residents.

The number of economically inactive decreased in most powiats, with a decrease ranging from 24.2% in zielonogórski powiat to 3.4% in gorzowski powiat. An increase (by 2.1%) was recorded in the city with powiat status Zielona Góra.

The percentage of the economically inactive decreased in most ten-year age groups, as well as regardless of gender and place of residence. An increase in the percentage of economically inactive people was recorded in the 65 years and older and 35-44 years age groups.

According to the 2021 Census, the economically inactive cited retirement, disability pension or capital income as the reason for their inactivity (43.8% of the total economically inactive), as well as their own health condition that does not allow them to work or to continue their education. Nearly 3% of the economically inactive linked their inactivity to the exhaustion of all opportunities to find a job.

Rozdział 1

Chapter 1

Aktywność ekonomiczna ludności

Economic activity of population

Aktywność ekonomiczna ludności jest jednym z ważnych elementów funkcjonowania każdego społeczeństwa i stanowi fundament rozwoju gospodarczego i społecznego. Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań przeprowadzonego w 2021 r. pozwalają na charakterystykę ludności w wieku 15 lat i więcej z punktu widzenia statusu na rynku pracy w ostatnim tygodniu marca 2021 r., czyli tzw. bieżącą aktywność ekonomiczną ludności. Kryterium to uwzględnia trzy możliwe stany na rynku pracy, są to: wykonywanie pracy, bezrobocie, bierność zawodowa.

1.1. Charakterystyka aktywności ekonomicznej ludności

1.1. Economic activity of the population

Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP) wskazują, że w dniu 31 marca 2021 r. ludność województwa lubuskiego w wieku 15 lat i więcej spełniająca kryterium faktycznego zamieszkania liczyła 837,4 tys. osób (z tego 402,9 tys. mężczyzn i 434,5 tys. kobiet). W porównaniu z wynikami NSP 2011 zbiorowość ta zmniejszyła się o 28,0 tys. osób, tj. o 3,2%.

Sytuacja zawodowa osób podlegających badaniu została określona według trzech klas: pracujących, bezrobotnych oraz biernych zawodowo. Według wyników NSP 2021 w województwie lubuskim 51,5% ludności w wieku 15 lat i więcej stanowiły osoby pracujące. Było to więcej niż w 2011 r. o 6,3 p. proc. Jednocześnie zmniejszył się udział bezrobotnych o 4,9 p. proc. do 2,2% oraz biernych zawodowo o 3,2 p. proc. do 38,8%. Dla 7,5% osób w wieku 15 lat i więcej, uczestniczących w spisie w 2021 r. nie ustalono statusu na rynku pracy w ramach powyższych klas (wobec 5,7% w 2011 r.).

Podobnie ukształtowała się bieżąca aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w kraju: odsetek osób pracujących wyniósł 53,5%, bezrobotnych 2,3%, a biernych zawodowo 38,4%.

Tablica 1. Ludność aktywna ekonomicznie
Table 1. Economic activity of the population

Status ekonomiczny Economic activity status	2011		2021	
	w tys. in thousands	w % in %	w tys. in thousands	w % in %
Ogółem Total	865,4	100,0	837,4	100,0
Pracujący Employed	391,4	45,2	431,1	51,5
Bezrobotni Unemployed	61,2	7,1	18,4	2,2
Bierni zawodowo Economically inactive persons	363,0	42,0	325,2	38,8
Nieustalony status Unknown status employess	49,7	5,7	62,6	7,5

Według wyników NSP 2021 struktura ludności według aktywności ekonomicznej różniła się w zależności od miejsca zamieszkania. Wyższy był odsetek osób pracujących wśród mieszkających w powiecie gorzowskim (55,4%), w Zielonej Górze (54,5%) i powiecie zielonogórskim (53,6%), niższy zaś w powiatach: żagańskim (47,7%), żarskim (48,7%), nowosolskim (48,9%) i krośnieńskim (49,5%). Spośród gmin województwa lubuskiego najwyższy odsetek pracujących zanotowano w gminach wiejskich: Kłodawa (60,0%), Deszczno i Santok (po 58,7%), Zabór (58,6%), Świdnica (57,5%), Stońsk (55,8%) oraz w gminach miejsko-wiejskich: Zbąszynek (57,4%), Babimost (56,3%) i Kargowa (55,9%).

W porównaniu z 2011 r. wyższy niż przeciętnie w województwie wzrost odsetka pracujących odnotowano w 8 z 14 powiatów, w tym najwyższy w powiecie nowosolskim (o 8,1 p. proc.). Jednocześnie we wszystkich powiatach zmniejszył się udział bezrobotnych, najbardziej w żagańskim, słuwickim i żarskim (po ponad 6 p. proc.). Obserwowany był także spadek udziału biernych zawodowo, w tym największy w Zielonej Górze (o 4,6 p. proc.) i powiecie żagańskim (o 4,3 p. proc.). Powiat ten w 2021 r. charakteryzował największy w województwie odsetek biernych zawodowo w strukturze ludności w wieku 15 lat i więcej.

Wyniki spisu z 2021 pokazały zróżnicowanie struktury aktywności ekonomicznej w zależności od płci. W populacji mężczyzn w wieku 15 lat i więcej pracujący stanowili 57,8%, a bezrobotni 2,5%. Było to odpowiednio o 12,2 p. proc. oraz o 0,6 p. proc. więcej niż w analogicznej populacji kobiet. Z kolei odsetek osób biernych zawodowo wśród mężczyzn wyniósł 31,6% i był o 13,9 p. proc. mniejszy niż wśród kobiet.). Odsetek mężczyzn o nieustalonym statusie aktywności zawodowej wyniósł 8,1% i był o 1,2 p. proc. większy niż w przypadku kobiet. Podobny kierunek zmian poziomu aktywności wśród mężczyzn i kobiet obserwowany był w kraju.

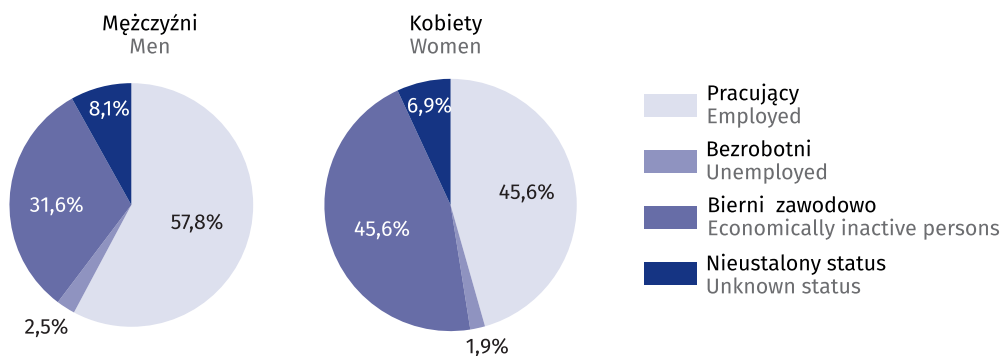
Wśród najważniejszych zmian, w zakresie aktywności ekonomicznej ludności w porównaniu z 2011 r., zanotowano wzrost odsetka pracujących (w populacji mężczyzn o 5,7 p. proc., w populacji kobiet o 6,8 p. proc.) oraz spadek odsetka bezrobotnych (o 5,2 p. proc. wśród mężczyzn i 4,6 p. proc. wśród kobiet). Udział biernych zawodowo w strukturze aktywności ekonomicznej mężczyzn i kobiet zmniejszył w porównaniu z 2011 r. odpowiednio o 3,0 p. proc. i o 3,2 p. proc. Ponadto zwiększył się odsetek mężczyzn i kobiet o nieustalonym statusie aktywności zawodowej, odpowiednio o 2,5 p. proc. i 1,0 p. proc.

Wykres 1.

Struktura aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej według płci w 2021 r.

Chart 1.

Structure of economic activity of the population aged 15 and more by sex in 2021

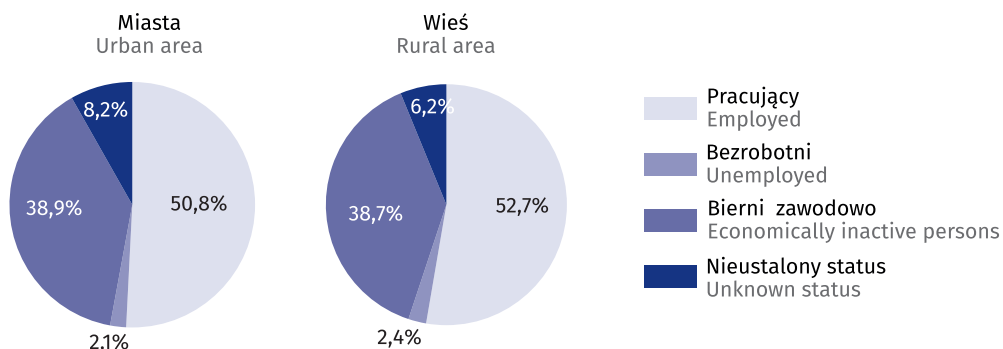
Struktura aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej różniła się także w przypadku ludności mieszkającej na obszarach wiejskich i miejskich. W strukturze mieszkańców wsi wyższy był odsetek osób pracujących (o 1,9 p. proc.), jak i bezrobotnych (o 0,3 p. proc.) niż w strukturze mieszkańców miast. Ponadto na wsi nieznacznie niższy był odsetek biernych zawodowo w porównaniu z miastami (o 0,2 p. proc.) oraz odsetek osób o nieustalonym statusie aktywności zawodowej (o 2 p. proc.).

W porównaniu z 2011 r. nastąpił wzrost odsetka pracujących w miastach i na wsi (odpowiednio o 5,8 p. proc. i 7,0 p. proc.) oraz spadek odsetka bezrobotnych (odpowiednio o 4,9 p. proc. i 4,8 p. proc.) i odsetka osób biernych zawodowo (odpowiednio o 3,0 p. proc. i 3,2 p. proc.). W 2021 r. nieco większy niż w 2011 r. był odsetek osób nie sklasyfikowanych do żadnej z powyższych grup. Podobny kierunek zmian poziomu aktywności wśród ludności zamieszkałej w miastach i na wsi obserwowany był w kraju.

Wykres 2.
Chart 2.

Struktura aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania w 2021 r.

Structure of economic activity of the population aged 15 and more by place of residence in 2021

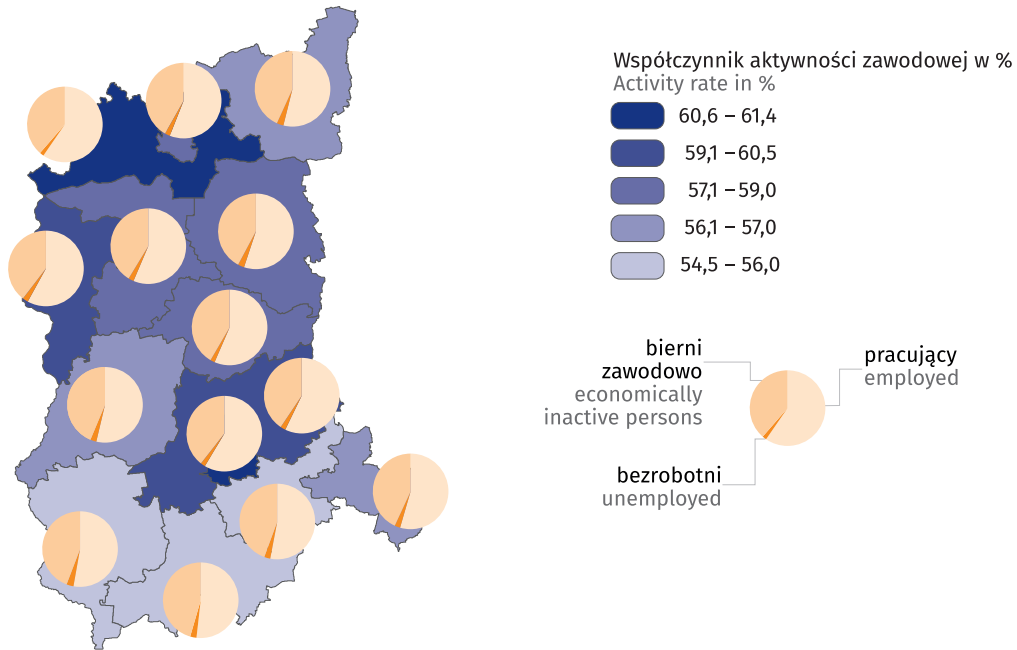

Przy obliczaniu współczynnika aktywności zawodowej, wskaźnika zatrudnienia oraz stopy bezrobocia w dalszej części publikacji nie uwzględniono osób o nieustalonym statusie na rynku pracy. Oznacza to, że do dalszych analiz włączone zostały tylko osoby, co do których uzyskano jednoznaczną informację dotyczącą posiadania przez nie jednego ze statusów na rynku pracy: pracujący, bezrobotny, bierny zawodowo.

Według wyników NSP 2021 udział osób aktywnych zawodowo w wieku 15 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności z ustalonym statusem aktywności ekonomicznej wyniósł 58,0% , wobec 55,5% w 2011 r. Oznacza to, że większość populacji województwa lubuskiego w 2021 r. miała status osoby pracującej bądź aktywnie poszukującej pracy. Wskaźnik zatrudnienia wzrósł z 48,0% w 2011 r. do 55,6% w 2021 r., a stopa bezrobocia w analogicznym okresie zmniejszyła się z 13,5% do 4,1%. W kraju stopa bezrobocia ukształtowała się na takim samym poziomie jak w województwie lubuskim (4,1%), natomiast wskaźnik zatrudnienia (56,8%) i odsetek osób aktywnych zawodowo (59,2%) były wyższe niż w województwie lubuskim po 1,2 p. proc.

Współczynnik aktywności zawodowej w 2021 r. – w odniesieniu do osób o ustalonym statusie na rynku pracy – był najwyższy w powiecie gorzowskim (61,4%), w mieście Zielona Góra (60,6%) i powiecie słubickim (60,4%). Najniższa wartość wskaźnika wystąpiła w powiecie żagańskim (54,5%). Wśród gmin województwa udział aktywnych zawodowo kształtował się w przedziale od 47,7% w gminie miejskiej Gozdnicza do 65,0% w gminie wiejskiej Kłodawa.

Mapa 1. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w 2021 r.
 Map 1. Economic activity of population aged 15 and more in 2021

1.2. Aktywność ekonomiczna ludności według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku

1.2. Economic activity of the population by place of residence, sex and age groups

W 2021 r. współczynnik aktywności zawodowej mężczyzn był nieco wyższy na wsi niż w miastach (odpowiednio 66,4% i 65,2%), a wśród kobiet kształtował się na podobnym poziomie w miastach i na wsi (blisko 51%), jednak o kilkanaście punktów procentowych niższym niż w przypadku mężczyzn. W porównaniu z 2011 r. współczynnik aktywności zawodowej wśród mężczyzn wzrósł niezależnie od ich miejsca zamieszkania o ponad 2,0 p. proc. W przypadku kobiet zamieszkałych na wsi współczynnik aktywności zawodowej wzrósł o 3,6 p. proc., a wśród kobiet w miastach – o 2,5 p. proc.

Tablica 2. Współczynnik aktywności zawodowej według płci i miejsca zamieszkania
 Table 2. Activity rate by sex and place of residence

Miejsce zamieszkania Place of residence	Ogółem Total		Mężczyźni Men		Kobiety Women	
	2011	2021	2011	2021	2011	2021
	w %		in %			
Miasta Urban areas	55,3	57,6	62,9	65,2	48,5	51,0
Wieś Rural areas	55,8	58,7	64,0	66,4	47,5	51,1

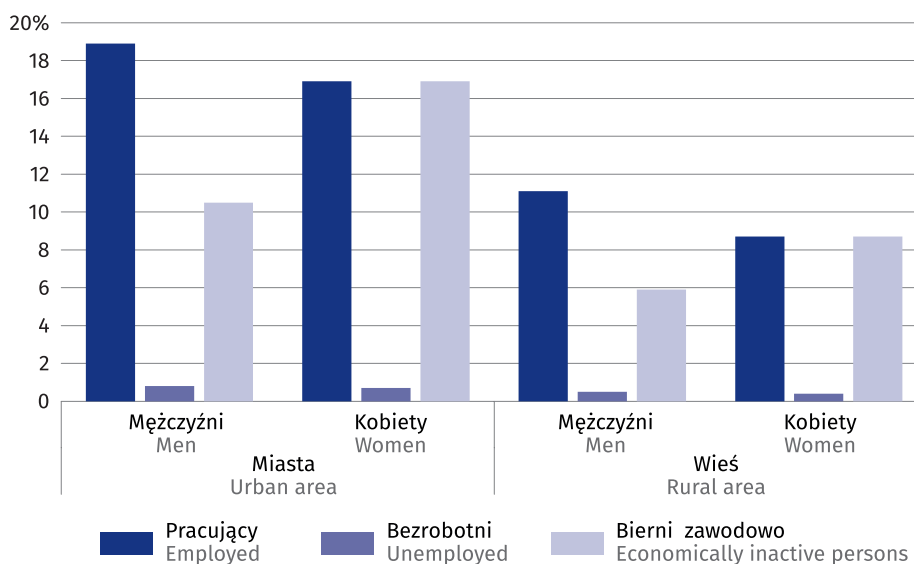
Biorąc pod uwagę strukturę aktywności ekonomicznej mieszkańców miast i wsi według płci, w 2021 r. największy udział pracujących w ogólnej ludności aktywnej ekonomicznie zanotowano wśród mężczyzn mieszkających w miastach. Grupę tę charakteryzował także największy udział bezrobotnych.

Bierni zawodowo częściej występował natomiast wśród mieszkańców miast (27,4% osób o określonym statusie aktywności ekonomicznej) niż wsi (14,6%), a także wśród kobiet (25,5%) niż wśród mężczyzn (16,4%).

Wykres 3.
Chart 3.

Struktura aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania i płci w 2021 r.

Structure of economic activity of the population aged 15 and more by place of residence and sex in 2021

Współczynnik aktywności zawodowej dla obu płci wzrósł w porównaniu z 2011 r. we wszystkich grupach wieku, przy czym aktywność zawodowa kobiet wzrosła w większym stopniu niż w przypadku mężczyzn (co wpłynęło na zmniejszenie różnicowania wartości współczynnika dla mężczyzn i kobiet). Nadal jednak we wszystkich grupach wieku współczynnik aktywności zawodowej był wyższy wśród mężczyzn niż wśród kobiet. W 2021 r. najmniejsze różnicowanie współczynnika aktywności zawodowej kobiet i mężczyzn zanotowano w grupach wieku 35–44 (o 6,3 p. proc.) i 45–54 lata (o 2,4 p. proc.). Znaczny wzrost wartości analizowanego współczynnika w okresie 10 lat wystąpił wśród kobiet i mężczyzn w wieku 55–64 lata (o ok. 20 p. proc.), co może wskazywać na rosnącą aktywność zawodową osób w wieku przedemerytalnym. Ponadto w porównaniu z 2011 r. wyraźnie wzrósł współczynnik aktywności zawodowej mężczyzn i kobiet w wieku 65 lat i więcej, dla mężczyzn – ponad dwukrotnie, a w przypadku kobiet – prawie trzykrotnie. Nadal jednak aktywność zawodowa mężczyzn z tej grupy wieku była ponad dwukrotnie wyższa niż kobiet.

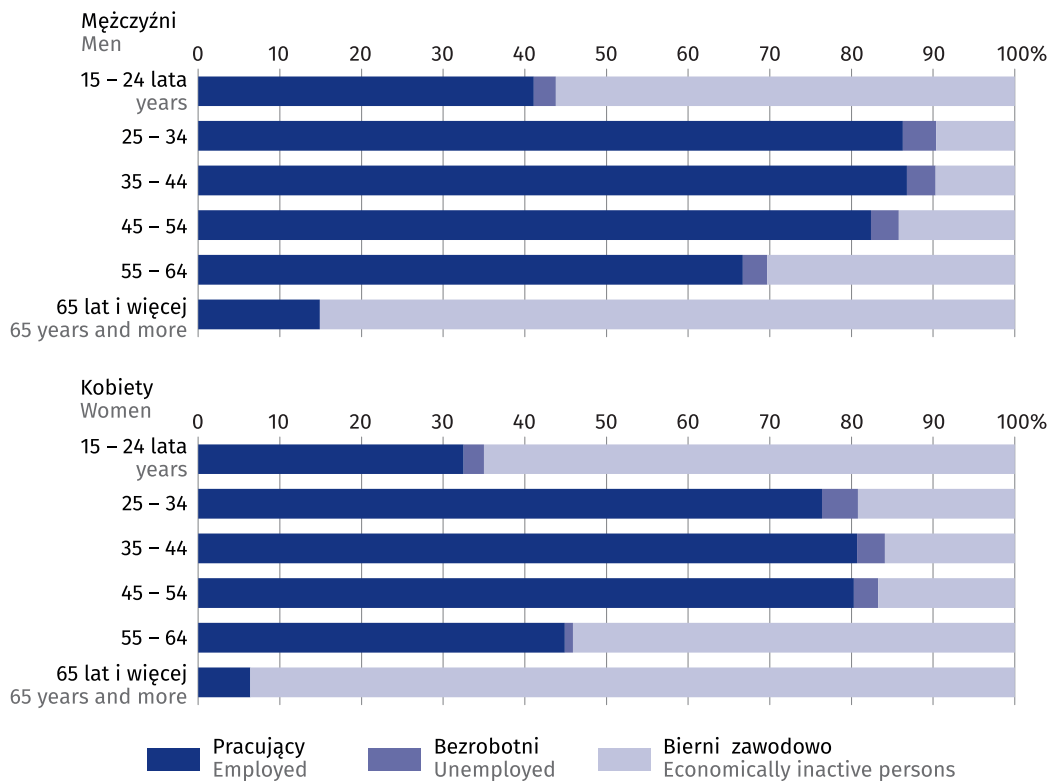
Tablica 3. Współczynnik aktywności zawodowej według wieku i płci
Table 3. Activity rate by age and sex

Płeć Sex		Wiek (w latach) Age (in years)					
		15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 i więcej and more
		w % in %					
Mężczyźni Men	2011	41,5	89,9	88,6	79,7	49,2	7,0
	2021	43,8	90,4	90,4	85,7	69,7	14,9
Kobiety Women	2011	32,0	78,0	82,0	74,0	26,1	2,4
	2021	35,0	80,8	84,1	83,3	45,9	6,4

W 2021 r. w strukturze ludności w wieku 15 lat i więcej z określonym statusem aktywności ekonomicznej odsetek pracujących mężczyzn był wyższy niż kobiet we wszystkich grupach wieku. Największe zróżnicowanie współczynnika zanotowano w grupie wieku 55-64 lata (21,8 p. proc.). Zarówno wśród kobiet, jak i mężczyzn największy odsetek pracujących notowano wśród osób w wieku 35-44 lata. Z kolei udział osób bezrobotnych wśród kobiet i mężczyzn we wszystkich kategoriach wieku nie przekroczył 4,5%. Najwyższy był w grupie wieku 25-34 lata, a w kolejnych grupach wiekowych zmniejszał się zarówno wśród mężczyzn, jak i kobiet. W grupie wieku 55-64 lata udział bezrobotnych mężczyzn był trzykrotnie większy niż kobiet.

Wykres 4. Struktura aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej według płci i grup wieku w 2021 r.
Chart 4.

Structure of economic activity of the population aged 15 and more by sex and age groups in 2021

Współczynnik aktywności zawodowej wzrósł w porównaniu z 2011 r. we wszystkich grupach wieku niezależnie od miejsca zamieszkania. Największy wzrost wartości tego współczynnika zaobserwowano wśród mieszkańców miast w grupie wieku 55–64 lata (o 20,9 p. proc.) i nieco mniejszy wśród mieszkańców wsi z tej grupy wieku (o 18,6 p. proc.). Jednakże przyrost względny wartości współczynnika był największy wśród mieszkańców miast w grupie wieku 65 lat i więcej – prawie 3-krotny oraz wśród mieszkańców wsi z tej grupy wieku – prawie dwukrotny. Dane te wskazują na tendencję do zwiększania aktywności zawodowej w okresie przedemerytalnym, zarówno na wsi jak i w miastach oraz przedłużania aktywności zawodowej po osiągnięciu wieku emerytalnego – szczególnie w miastach. W najmłodszej grupie wieku (15–24 lata) aktywność zawodowa mieszkańców wsi była wyższa niż mieszkańców miast (podobnie jak w 2011 r.).

Tablica 4.

Współczynnik aktywności zawodowej według wieku i miejsca zamieszkania

Table 4.

Activity rate by age and place of residence

Płeć Sex		Wiek (w latach) Age (in years)					
		15–24	25–34	35–44	45–54	55–64	65 i więcej and more
		w % in %					
Miasta Urban areas	2011	35,7	85,4	85,7	77,8	37,5	3,9
	2021	37,9	86,8	88,0	85,6	58,4	10,6
Wieś Rural areas	2011	38,5	82,0	84,8	75,0	36,4	4,5
	2021	42,1	83,7	86,1	82,9	55,0	8,1

Analiza aktywności zawodowej ludności w ekonomicznych grupach wieku wykazała, że kobiety charakteryzował niższy współczynnik aktywności zawodowej niż mężczyźni w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym zarówno w 2011 r. jak i 2021 r. Dysproporcja w poziomie aktywności zawodowej mężczyzn i kobiet wzrosła dla osób w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym, natomiast zmniejszyła się w przypadku osób w wieku produkcyjnym. Nadal utrzymuje się, choć na niższym poziomie, duża różnica aktywności zawodowej kobiet i mężczyzn w wieku mobilnym.

W okresie dziesięciu lat we wszystkich grupach ekonomicznych wieku dla obu płci nastąpił wzrost aktywności zawodowej, w tym w grupie mężczyzn i kobiet w wieku produkcyjnym niemobilnym odpowiednio o 13,3 p. proc. i 18,2 p. proc. Wyraźny wzrost odsetka osób aktywnych zawodowo w porównaniu z 2011 r. wystąpił wśród obu płci w wieku przedprodukcyjnym.

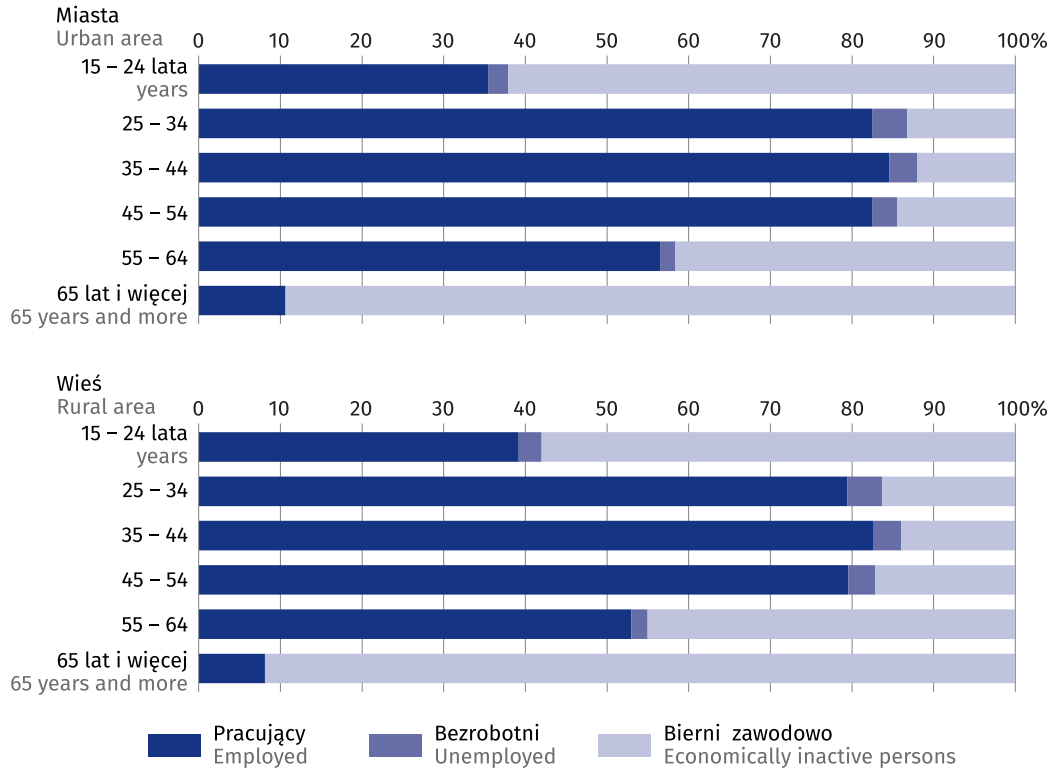
W 2021 r. w pięciu z sześciu analizowanych grup wieku odsetek osób pracujących był nieco wyższy w miastach niż na wsi. Największe różnice, na poziomie ok. 3-3,5 p. proc., wystąpiły w grupach wieku 25–34 oraz 55–64 lata. Wyjątek stanowi najmłodsza grupa wieku 15–24 lata, gdzie odsetek osób pracujących w miastach był niższy niż na wsi o 3,7 p. proc. Odwrotna sytuacja ma miejsce w przypadku osób biernych zawodowo. Na obszarach wiejskich, z wyłączeniem grupy wieku 15–24 lata, w 2021 r. zanotowano nieznacznie wyższy odsetek biernych zawodowo niż w miastach. Największa różnica, o ponad 3,4 p. proc. wystąpiła wśród osób w wieku 55-64 lata.

W porównaniu z 2011 r. nastąpił wzrost wartości współczynnika aktywności zawodowej, zarówno w miastach jak i na wsi, we wszystkich ekonomicznych grupach wieku. W przypadku osób w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym w większym stopniu wzrosły wartości współczynnika w miastach niż na wsi. Największy wzrost współczynnika aktywności zawodowej dotyczył mieszkańców miast, w wieku produkcyjnym niemobilnym (o 16,2 p. proc.).

Wykres 5.
Chart 5.

Struktura aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania i grup wieku w 2021 r.

Structure of economic activity of the population aged 15 and more by place of residence and age groups in 2021

1.3. Aktywność ekonomiczna ludności według miejsca zamieszkania, płci i poziomu wykształcenia

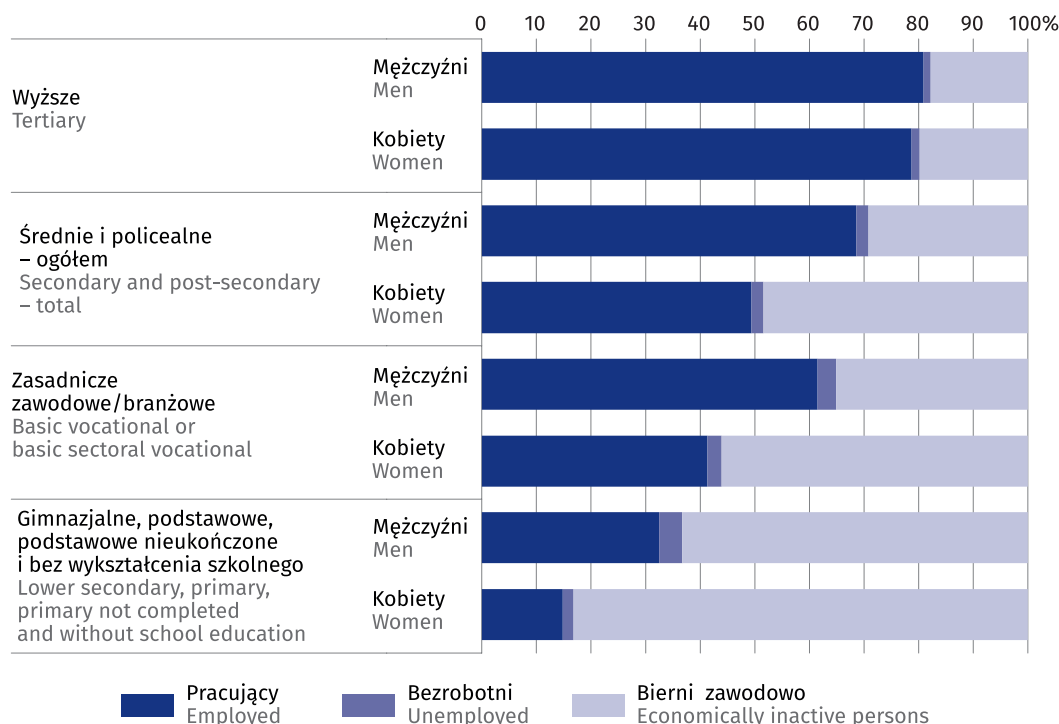
1.3. Economic activity of population by place of residence, sex and level of education

Różnice w strukturze aktywności ekonomicznej ludności województwa lubuskiego w 2021 r. związane są także z poziomem wykształcenia. Wraz ze wzrostem poziomu wykształcenia, zarówno wśród kobiet, jak i wśród mężczyzn, rośnie udział osób pracujących, a obniża się udział biernych zawodowo. Podobna tendencja występuje w przypadku odsetka osób bezrobotnych, malejącego wraz ze wzrostem poziomu wykształcenia. Wyjątkiem jest grupa kobiet o najniższym poziomie wykształcenia, dla których stopa bezrobocia jest relatywnie niska.

Wykres 6.
Chart 6.

Struktura aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia i płci w 2021 r.

Structure of economic activity of the population aged 15 and more of education and sex in 2021

Aktywność mieszkańców regionu wyrażona wartością współczynnika aktywności zawodowej spadła w porównaniu z rokiem 2011 wśród mężczyzn i kobiet z wykształceniem zawodowym/branżowym (odpowiednio o 5,4 p. proc. i 7,5 p. proc.) oraz wśród kobiet z wykształceniem średnim i policealnym (o 2,7 p. proc.). Duże zróżnicowanie w poziomie aktywności zawodowej mężczyzn i kobiet jest widoczne bez względu na poziom wykształcenia (współczynniki aktywności zawodowej były wyższe w populacji mężczyzn niż kobiet). W porównaniu z 2011 r. różnice te zwiększyły się. Najmniejsze zróżnicowanie współczynnika aktywności zawodowej wystąpiło w grupie osób z wykształceniem wyższym (2,1 p. proc. wobec 1,3 p. proc. w 2011 r.).

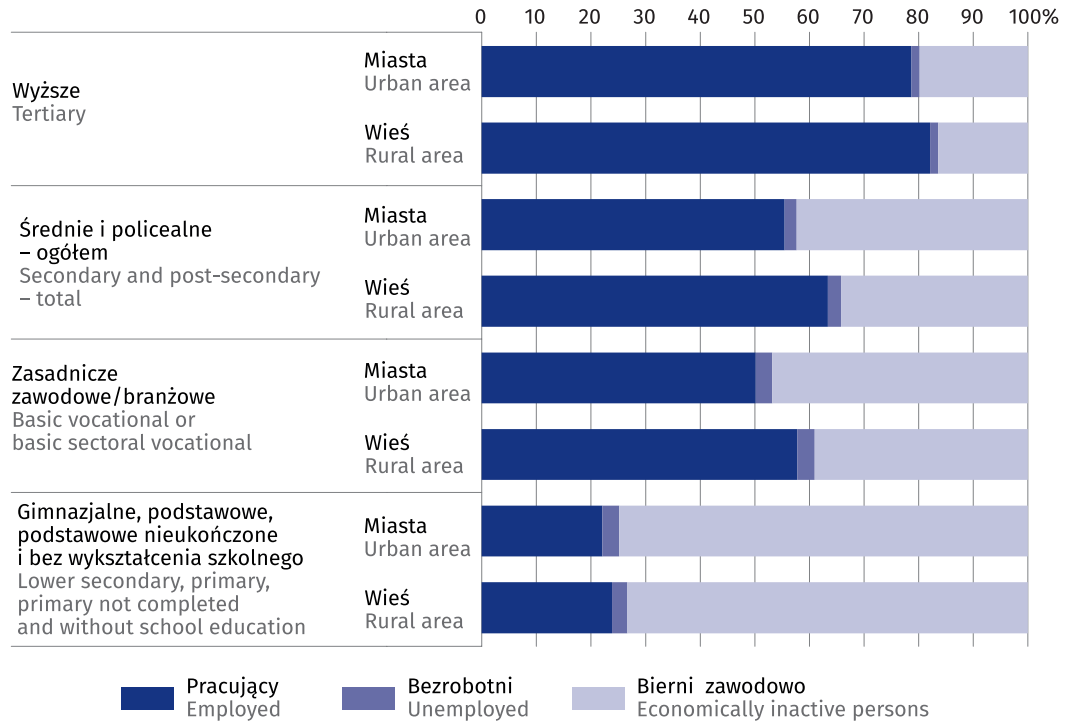
Według danych spisu z 2021 r., im wyższy poziom wykształcenia, tym wyższy odsetek pracujących i niższy odsetek biernych zawodowo, zarówno na wsi, jak i w mieście. Jednocześnie dla wszystkich poziomów wykształcenia wyższą aktywność zawodową zanotowano na obszarach wiejskich niż w miastach. Szczególnie duże zróżnicowanie wystąpiło wśród osób z wykształceniem średnim i policealnym oraz zasadniczym zawodowym/branżowym (na poziomie ok. 8 p. proc.).

Z kolei odsetek bezrobotnych dla większości poziomów wykształcenia w miastach był niższy niż na wsi. Jedynie w przypadku osób z wykształceniem gimnazjalnym i niższym udział bezrobotnych był wyższy wśród mieszkańców miast niż w analogicznej grupie mieszkańców wsi.

Wykres 7.
Chart 7.

Struktura aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia i miejsca zamieszkania w 2021 r.

Structure of economic activity of the population aged 15 and more by level of education and place of residence in 2021

W porównaniu z 2011 r. zarówno w miastach, jak i na wsi nastąpił wzrost aktywności zawodowej w grupie osób z wykształceniem wyższym oraz gimnazjalnym i niższym. Dla większości pozostałych poziomów wykształcenia nastąpił spadek aktywności zawodowej. W przypadku osób z wykształceniem średnim mieszkających na wsi, aktywność zawodowa utrzymała się na poziomie notowanym w 2011 r.

Tablica 5.
Table 5.

Współczynnik aktywności zawodowej według miejsca zamieszkania i poziomu wykształcenia
Activity rate by place of residence and level of education

Wykształcenie Education	Miasta Urban areas		Wieś Rural areas	
	2011	2021	2011	2021
	w %		in %	
Wyższe Tertiary	78,4	80,2	81,8	83,6
Średnie i policealne - ogółem Secondary or post-secondary - total	59,4	57,7	65,8	65,8
Zasadnicze zawodowe/branżowe Basic vocational or basic sectoral vocational	60,9	53,2	66,1	61,0
Gimnazjalne, podstawowe, podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego Lower secondary, primary, primary not completed and without school education	18,7	25,2	21,8	26,7

Różnica w aktywności zawodowej mieszkańców miast i wsi zwiększyła się w porównaniu z 2011 r. dla osób z wykształceniem średnim i zasadniczym zawodowym, zmniejszyła się natomiast w przypadku osób z wykształceniem gimnazjalnym i niższym. W grupie osób z wykształceniem wyższym na wsi współczynnik aktywności zawodowej był podobnie jak w 2011 r. o 3,4 p. proc. wyższy niż w przypadku mieszkańców miast z analogicznym wykształceniem.

1.4. Aktywność ekonomiczna ludności według grup wieku i poziomu wykształcenia

1.4. Economic activity of the population by age groups and level of education

Dla wszystkich grup wieku powyżej 25 roku życia poziom aktywności zawodowej powiązany jest z poziomem wykształcenia. Im wyższy poziom wykształcenia tym wyższy poziom aktywności zawodowej. Najwyższa wartość współczynnika aktywności zawodowej wystąpiła wśród osób z wykształceniem wyższym w grupach wieku 35–44 lata i 45–54 lata (po 94,1%) oraz 25–34 lata (92,4%), a najniższa wśród osób w wieku co najmniej 65 lat oraz w wieku 55–64 lata z wykształceniem gimnazjalnym i niższym.

W grupie wieku 15–24 lata najwyższą aktywność zawodową wykazywały osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym, a najniższą, tak jak w pozostałych grupach wieku, osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym. Ponadto w grupie wieku 15–24 lata wartość współczynnika aktywności była znacznie niższa niż w pozostałych grupach wieku z przedziału 25–54 lata, co łatwo wytłumaczyć kontynuowaniem nauki w najmłodszej grupie wieku przez znaczną część osób.

Tablica 6. Współczynnik aktywności zawodowej według grup wieku i poziomu wykształcenia w 2021 r.
Table 6. Activity rate by age groups and level of education in 2021

Wykształcenie Education	Wiek (w latach) Age (in years)					
	15–24	25–34	35–44	45–54	55–64	65 i więcej and more
	w % in %					
Wyższe Tertiary	62,7	92,4	94,1	94,1	74,8	21,5
Średnie i policealne – ogółem Secondary or post-secondary – total	51,0	85,2	86,9	85,5	57,7	11,6
Zasadnicze zawodowe/branżowe Basic vocational or basic sectoral vocational	79,8	81,4	83,3	81,4	54,4	8,9
Gimnazjalne, podstawowe, podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego Lower secondary, primary, primary not completed and without school education	18,9	67,1	65,9	65,4	38,1	3,2

Rozdział 2

Chapter 2

Pracujący

Employed persons

2.1. Pracujący według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku

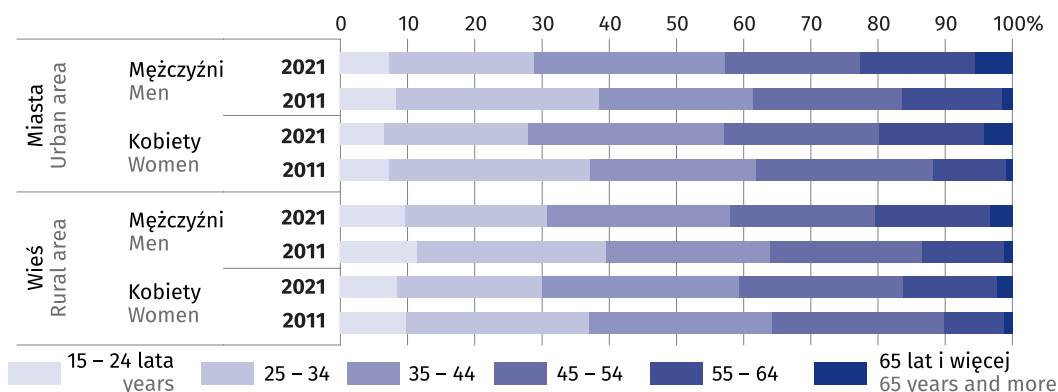
2.1. Employed persons by place of residence, sex and age groups

Według danych NSP 2021 liczba pracujących w województwie lubuskim wyniosła 431,1 tys. osób, tj. o 39,7 tys. więcej niż w 2011 r. (wzrost o 10,1%). Na rynku pracy w okresie dekady liczba pracujących mężczyzn wzrosła o 15,5 tys., a kobiet o 24,2 tys. (odpowiednio o 7,1% i 13,9%). Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania, w miastach przybyło 11,1% pracujących (liczba ta wzrosła do 277,6 tys.), a na wsi – 8,5% (do 153,6 tys.).

Pomimo wzrostu liczby pracujących, struktura pracujących według miejsca zamieszkania i płci w porównaniu z 2011 r. nie zmieniła się znacząco. W miastach i na wsi zmniejszył się odsetek pracujących mężczyzn, a wzrósł kobiet, jednak zmiany te wyniosły ok. 1 p. proc.

Większe zmiany odnotowano w strukturze pracujących według grup wieku. W populacji pracujących w województwie najbardziej zmniejszył się udział osób w wieku 25–34 lata. Spadek ten był widoczny w przypadku obu płci w miastach (po 8,6 p. proc.), jak i na wsi (o 7,0 p. proc. wśród mężczyzn i o 5,8 p. proc. wśród kobiet). Największy wzrost w strukturze pracujących dotyczył osób w wieku 55–64 lata wśród kobiet i mężczyzn mieszkających na wsi (odpowiednio o 5,0 i 4,9 p. proc.).

Wykres 8. **Struktura pracujących w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku**
 Chart 8. **Structure of employed persons aged 15 years and more by place of residence, sex and age groups**

Podstawą oceny natężenia zatrudnienia w różnych grupach jest wskaźnik zatrudnienia. Pokazuje on udział pracujących w danej grupie w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej. W 2021 r. wskaźnik zatrudnienia w województwie lubuskim wyniósł 55,6%, tj. o 7,6 p. proc. więcej w porównaniu z 2011 r. Poziom zatrudnienia wśród mężczyzn wyniósł 62,9% i był wyraźnie wyższy niż wśród kobiet (49,0%). W kraju wskaźnik ten wyniósł 56,8%.

W 2021 r. zarówno wśród mężczyzn, jak i kobiet oraz wśród mieszkańców miast i wsi odnotowano wzrost wartości wskaźnika zatrudnienia w porównaniu z wynikami NSP 2011 (na poziomie od 7,3 p. proc. do 8,6 p. proc.). W okresie 10 lat zmniejszył się udział pracujących wśród mężczyzn mieszkających na wsi i w mieście z 1,4 p. proc. do 1,0 p. proc., a w przypadku kobiet – z 1,5 p. proc. do 0,2 p. proc.

Tablica 7.

Wskaźnik zatrudnienia według płci i miejsca zamieszkania

Table 7.

Employment rate by sex and place of residence

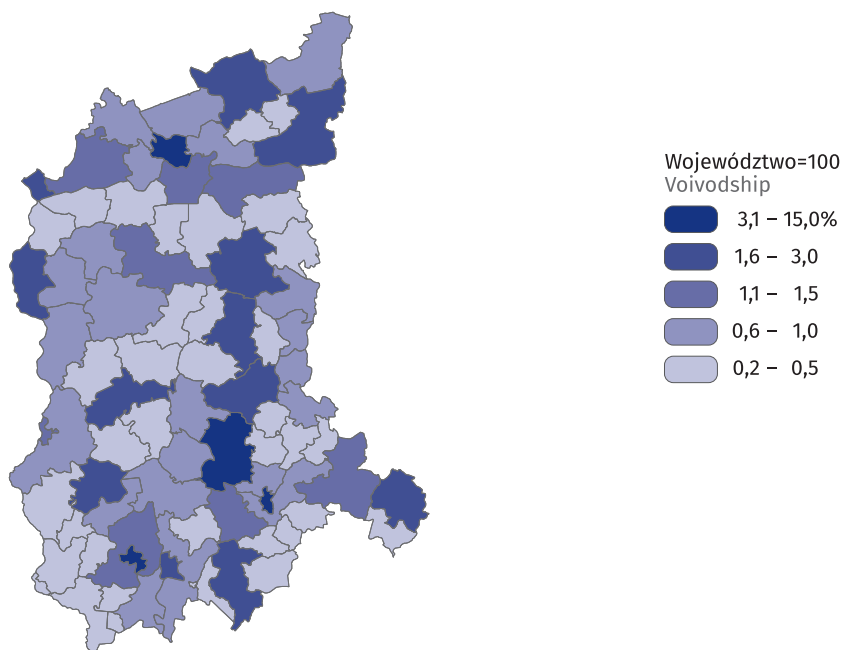
Miejsce zamieszkania Place of residence	Mezcyźni Men		Kobiety Women	
	2011	2021	2011	2021
	w % in %			
Miasta Urban areas	54,7	62,5	41,8	49,1
Wieś Rural areas	56,1	63,5	40,3	48,9

Mapa 2.

Pracujący w wieku 15 lat i więcej w 2021 r.

Map 2.

Employed persons aged 15 years and more in 2021

Według danych NSP 2021 wskaźnik zatrudnienia w powiatach województwa lubuskiego był zróżnicowany. Najwyższą wartość tego wskaźnika odnotowano w powiecie gorzowskim (59,6%), Zielonej Górze (58,6%) i powiecie słuwickim (58,1%), najniższą zaś w powiecie żagańskim (51,8%), żarskim (52,8%) i nowosolskim (53,0%).

Spośród gmin województwa lubuskiego, najwyższy udział pracujących (w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej o ustalonym statusie na rynku pracy) charakteryzował gminy wiejskie: Kłodawę (63,4%), Santok (62,4%), Deszczno (61,6%) i Zabór (61,1%). Natomiast najniższa wartość wskaźnika wystąpiła w gminie miejskiej Gozdnicza i gminie wiejskiej Brody (po ok. 46%).

Wskaźnik zatrudnienia, w omawianym okresie, zwiększył się we wszystkich powiatach województwa. Wzrost ten wynosił od 4,8 p. proc. w powiecie świebodzińskim (wskaźnik zatrudnienia wyniósł 56,9%) do 9,9 p. proc. w powiecie żagańskim.

W 2021 r. w strukturze pracujących największy odsetek pracujących w województwie odnotowano w miastach: Zielona Góra (15,0% ogółu pracujących), Gorzów Wlkp. (12,1%), Nowa Sól i Żary (po 3,5%).

Wskaźnik zatrudnienia we wszystkich badanych grupach wieku według miejsca zamieszkania i płci wzrósł w 2021 r. w porównaniu z 2011 r. Wzrost wskaźnika był większy w miastach niż na wsi oraz wśród kobiet niż mężczyzn. Największy wzrost wystąpił w grupie wieku 55–64 lata.

Tablica 8.

Współczynnik aktywności zawodowej według wieku i płci

Table 8.

Activity rate by age and sex

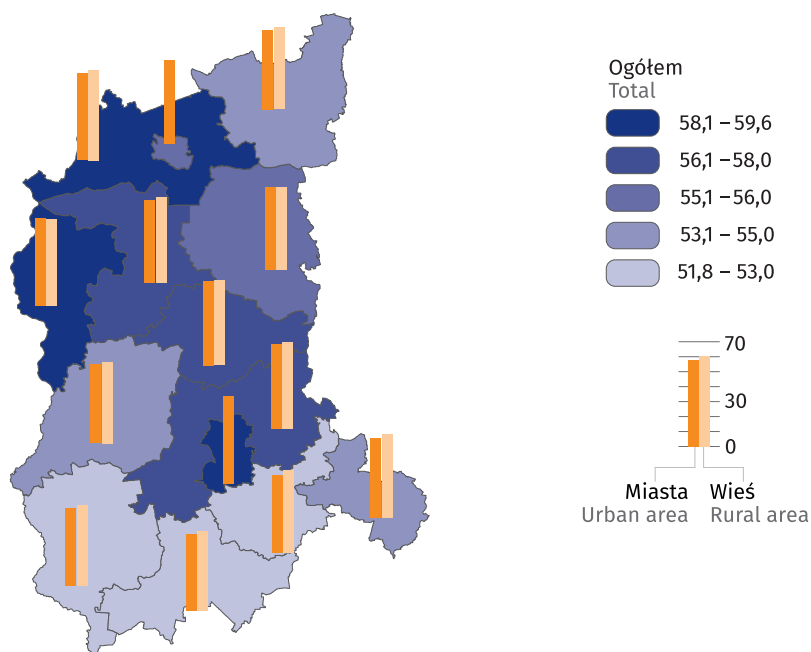
Miejsce zamieszkania Place of residence	Płeć Sex	Rok Years	Wiek (w latach) Age (in years)					
			15–24	25–34	35–44	45–54	55–64	65 i więcej and more
			w %			in %		
Miasta Urban areas	Mężczyźni Men	2011	28,1	79,6	79,7	70,2	44,4	6,8
		2021	38,7	86,4	87,2	83,0	68,1	16,0
	Kobiety Women	2011	21,9	69,9	73,5	66,1	23,5	2,0
		2021	32,0	78,5	81,9	81,9	46,7	7,0
Wieś Rural areas	Mężczyźni Men	2011	34,5	79,8	79,7	69,4	41,3	7,2
		2021	44,6	85,9	86,3	81,4	64,5	12,4
	Kobiety Women	2011	22,5	61,5	70,5	62,0	23,0	2,9
		2021	33,3	72,5	78,5	77,6	41,3	5,0

W porównaniu z 2011 r. zarówno w populacji pracujących kobiet, jak i mężczyzn udział osób w wieku produkcyjnym zmniejszył się (odpowiednio o 5,9 p. proc. i o 3,8 p. proc.). Z drugiej strony wzrósł udział pracujących w wieku poprodukcyjnym, zarówno wśród kobiet (o 5,4 p. proc.), jak i wśród mężczyzn (3,3 p. proc.) oraz w niewielkim stopniu – w wieku przedprodukcyjnym.

Wartość wskaźnika zatrudnienia znacząco wzrosła dla obu płci we wszystkich ekonomicznych grupach wieku, najbardziej wśród kobiet w wieku produkcyjnym niemobilnym (o 23,1 p. proc.). Ponadto w większości ekonomicznych grup wieku wskaźnik zatrudnienia był niższy wśród kobiet niż mężczyzn w obu analizowanych spisach.

W 2021 r. wzrost udziału pracujących w wieku poprodukcyjnym w relacji do 2011 r. zanotowano zarówno w miastach, jak i na wsi (odpowiednio o 5,3 p. proc. i o 2,5 p. proc.). Zmniejszył się natomiast udział pracujących w wieku produkcyjnym. Ponadto w grupie pracujących mieszkańców wsi zanotowano spadek udziału osób w wieku produkcyjnym mobilnym (o 6,2 p. proc.) przy wzroście udziału osób w wieku produkcyjnym niemobilnym (o 3,0 p. proc.).

Mapa 3. Wskaźnik zatrudnienia według miejsca zamieszkania w 2021 r.
 Map 3. Employment rate by place of residence in 2021

Uwzględniając miejsce zamieszkania, najwyższy wskaźnik zatrudnienia w 2021 r. odnotowano wśród ludności zamieszkałej na obszarach wiejskich powiatów: gorzowskiego (60,4%), zielonogórskiego i słubickiego (po ok. 58%). Na obszarach miejskich najwyższy wskaźnik zatrudnienia zanotowano w Zielonej Górze i w miastach powiatu słubickiego i gorzowskiego (odpowiednio 58,6% i 58,2% i 58,1%). Z kolei najniższy udział pracujących zanotowano wśród mieszkańców powiatu zagańskiego i żarskiego, zarówno w miastach, jak i na wsi.

2.2. Pracujący według grup wieku i poziomu wykształcenia

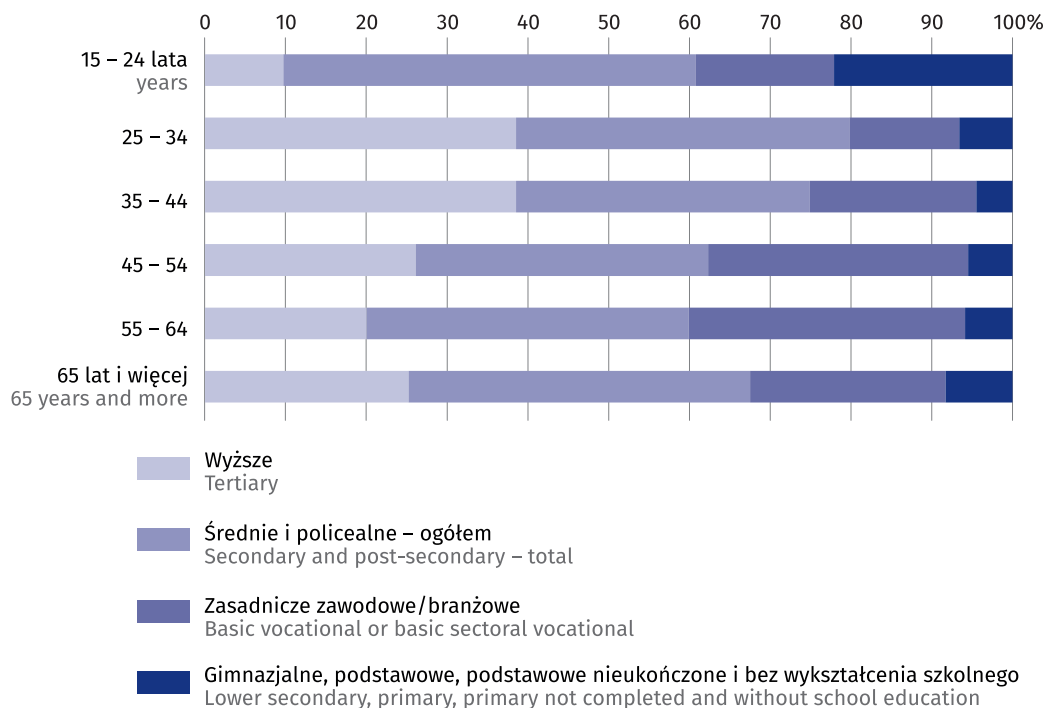
2.2. Employed persons by age groups and level of education

W 2021 r. wśród pracujących w wieku od 25 do 44 lat największą grupę stanowiły osoby z wykształceniem wyższym oraz średnim i policealnym (po 38,5%). Natomiast w grupach wieku 45–54 oraz 65 lat i więcej – co czwarty pracujący legitymował się wykształceniem wyższym, a średnim i policealnym, odpowiednio 36,2% i 42,3%. Wśród osób w wieku co najmniej 45 lat dominowały osoby z wykształceniem średnim i policealnym (38,2%).

W 2021 r. wśród pracujących udział osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym rósł wraz z wiekiem począwszy od grupy wieku 25–34 lata, aż do grupy 55–64 lata. Podobna tendencja wystąpiła wśród osób z wykształceniem gimnazjalnym i niższym – począwszy od grupy wieku 35–44 lata do grupy 65 lat i więcej. Z kolei w grupie pracujących w wieku 15–24 lata (pozostającą w dużej części jeszcze w systemie edukacji) przeważają osoby z wykształceniem średnim i policealnym.

Wykres 9.
Chart 9.

Struktura pracujących w wieku 15 lat lub więcej według grup wieku i poziomu wykształcenia w 2021 r.
Structure of employed persons aged 15 years and more by age groups and level of education in 2021

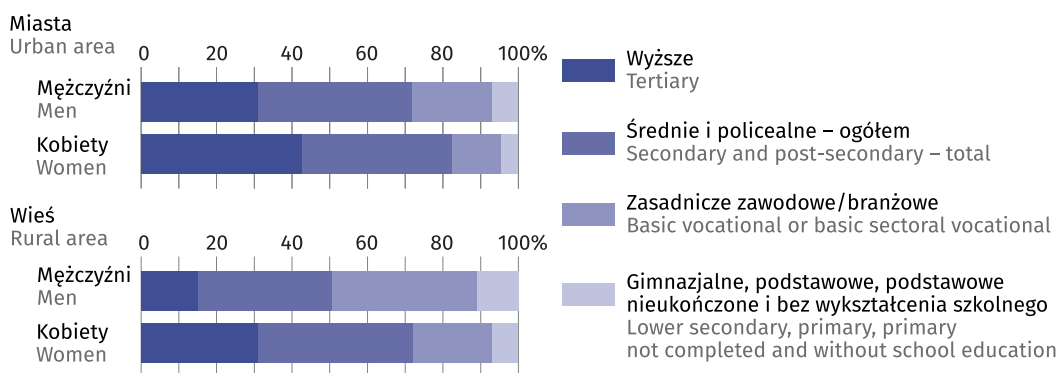
Niezależnie od grupy wieku, im wyższy poziom wykształcenia tym udział osób pracujących w danej grupie jest większy. Analiza wartości wskaźnika zatrudnienia według grup wieku pokazuje, że poziom zatrudnienia w większości grup wieku (z wyjątkiem najmłodszej, gdzie wiele osób jest jeszcze na etapie edukacji formalnej) wzrasta wraz ze wzrostem poziomu wykształcenia.

Ponadto w grupach wieku 55–64 lata oraz 65 lat i więcej wskaźnik zatrudnienia jest wyraźnie niższy niż w młodszych grupach wieku, co jest związane z osiągnięciem wieku emerytalnego (wcześniejszym wśród kobiet) oraz biernością zawodową wynikającą ze stanu zdrowia.

Wykres 10.
Chart 10.

Struktura pracujących w wieku 15 lat lub więcej według miejsca zamieszkania, płci i poziomu wykształcenia w 2021 r.

Structure of employed persons aged 15 years or over by place of residence, sex and level of education in 2021

2.3. Pracujący według statusu zatrudnienia

2.3. Employed persons by employment status

Charakter wykonywania pracy zarobkowej określa status zatrudnienia, w ramach którego wyróżnia się trzy główne grupy: pracownik najemny, pracujący na własny rachunek oraz pracujący w innym charakterze. W spisie z 2021 r. ustalono status zatrudnienia dla 430,5 tys. osób, a w 2011 r. dla 391,0 tys. osób. Nie ustalono statusu zatrudnienia dla 0,7 tys. w 2021 r. i 0,5 tys. pracujących w 2011 r.

Wśród pracujących w 2021 r., najliczniejszą grupę stanowili pracownicy najemni (83,1%). Drugą co do wielkości udziału w strukturze grupą byli pracujący na własny rachunek niezatrudniający pracowników (10,8%). Udział pracodawców (pracujących na własny rachunek, którzy zatrudniają pracowników) wyniósł 4,5%, a pracujących w innym charakterze 1,4%.

W województwie lubuskim, w porównaniu z wynikami NSP 2011, nastąpił wzrost liczby pracowników najemnych o 11,2% (o 36,2 tys.), pracujących na własny rachunek zatrudniających pracowników o 19,9% (o 3,2 tys.) oraz pracujących w innym charakterze o 12,0% (o 0,7 tys.). Jednocześnie zaobserwowano spadek liczby pracujących na własny rachunek niezatrudniających pracowników o 1,2% (o 0,6 tys.).

Zarówno w 2021 r., jak i 2011 r. wyższy udział pracowników najemnych oraz pracujących w innym charakterze był w grupie kobiet niż mężczyzn. Odwrotna zależność wystąpiła w grupie pracujących na własny rachunek. W grupie mieszkańców miast większy udział mieli pracownicy najemni i pracujący na własny rachunek zatrudniający pracowników niż w grupie mieszkańców wsi. Natomiast na wsi wyższy był udział pracujących na własny rachunek niezatrudniających pracowników oraz pracujących w innym charakterze.

Tablica 9. Pracujący według statusu zatrudnienia, płci i miejsca zamieszkania
Table 9. Employed persons by employment status, sex and place of residence

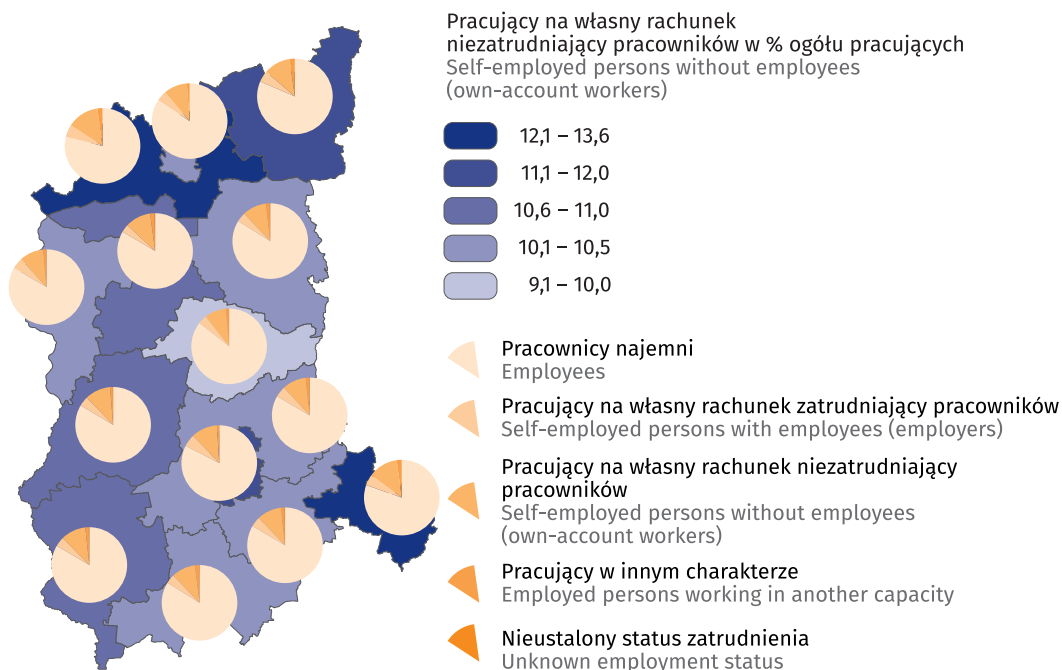
Wyszczególnienie Specification	Rok Years	Razem Total		Pracownicy najemni Employees	Pracujący na własny rachunek Self-employed persons		Pracujący w innym charakterze ^a employed persons working in another capacity ^a	Nieustalony status zatrudnienia Unknown employment status
					zatrudniający pracowników with employees (employers)	niezatrudniający pracowników without employees (own-account workers)		
		w tys. in thousands			w % in %			
Ogółem Total	2011	391,4	100,0	82,2	4,1	12,1	1,4	0,1
	2021	431,1	100,0	83,1	4,5	10,8	1,4	0,2
Płeć Sex								
Mężczyźni Men	2011	217,4	100,0	79,8	5,0	14,0	1,1	0,1
	2021	233,0	100,0	80,1	5,4	13,4	1,1	0,1
Kobiety Women	2011	174,0	100,0	85,4	3,1	9,7	1,8	0,1
	2021	198,2	100,0	86,6	3,4	7,9	1,9	0,2

Tablica 9. Pracujący według statusu zatrudnienia, płci i miejsca zamieszkania (dok.)
Table 9. Employed persons by employment status, sex and place of residence (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Rok Years	Razem Total		Pracownicy najemni Employees	Pracujący na własny rachunek Self-employed persons		Pracujący w innym charakterze ^a employed persons working in another capacity ^a	Nieustalony status zatrudnienia Unknown employment status	
					zatrudniający pracowników with employees (employers)	niezatrudniający pracowników without employees (own-account workers)			
		w tys. in thousands	w % in %						
		Miejsce zamieszkania				Place of residence			
Miasto Urban areas	2011	217,4	100,0	85,2	4,4	9,7	0,6	0,1	
	2021	233,0	100,0	84,5	4,6	9,8	1,0	0,2	
Wieś Rural areas	2011	174,0	100,0	77,1	3,6	16,4	2,9	0,1	
	2021	198,2	100,0	80,5	4,3	12,7	2,3	0,1	

a W 2011 r. – Pomagający członkowie rodzin.
a In 2011 - contributing family members.

Mapa 4. Pracujący według statusu zatrudnienia w 2021 r.
Map 4. Employed persons by employment status in 2021

W 2021 r. największy udział pracowników najemnych w pracujących ogółem wystąpił w powiecie świebodzińskim (85,6%), najmniejszy zaś w powiecie gorzowskim (78,9%). W przypadku tego powiatu odnotowano natomiast najwyższy udział pracujących na własny rachunek niezatrudniających pracowników (13,6%). Powiat gorzowski – wraz z Zieloną Górą – charakteryzował też najwyższy udział pracodawców (po 5,3%).

Rozdział 3

Chapter 3

Bezrobotni

Unemployed persons

3.1. Bezrobotni według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku

3.1. Unemployed persons by place of residence, sex and age groups

Według wyników NSP 2021, 31 marca 2021 r. liczba bezrobotnych w województwie lubuskim wyniosła 18,4 tys. osób, tj. 2,5% ogółu osób bezrobotnych w kraju. W populacji bezrobotnych w województwie, podobnie jak w skali kraju, więcej było mężczyzn (10,0 tys. osób, tj. 54,6%) niż kobiet (8,4 tys. osób, tj. 45,4%). W porównaniu z wynikami NSP 2011 r. liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 42,8 tys. osób (tj. o 70,0%). Spadek ten jest widoczny zarówno wśród mężczyzn – o 22,0 tys. osób, jak i wśród kobiet – o 20,9 tys. osób (odpowiednio o 68,7% i 71,4%).

Najwięcej osób bezrobotnych zarejestrowano w mieście na prawach powiatu Zielona Góra (2,2 tys.) oraz w powiecie żarskim (2,2 tys.). Najmniej z kolei w powiecie sulęcińskim (0,6 tys.) oraz wschowskim (0,7 tys.). W przypadku gmin najwyższe liczby odnotowano w Zielonej Górze (2,2 tys.) i Gorzowie Wlkp. (2,1 tys.) oraz w gminie miejskiej Nowa Sól (0,7 tys.). Najniższe – w gminach wiejskich: Maszewo (19 osób), Krzeszyce (34) oraz Trzebiechów (35).

Liczba bezrobotnych mieszkańców miast wyniosła 11,5 tys. osób, natomiast wsi – 6,9 tys. W strukturze bezrobotnych według miejsca zamieszkania było 62,3% mieszkańców miast i 37,7% mieszkańców wsi. Dla porównania, w przypadku Polski proporcje te wyniosły odpowiednio 60,9% i 39,1%.

Spadek liczby bezrobotnych, w relacji do 2011 jest widoczny wśród mężczyzn zamieszkałych zarówno w miastach, jak i na wsi (odpowiednio o 69,8% i 66,6%), a także wśród kobiet zamieszkujących zarówno miasta, jak i wsie (odpowiednio o 71,3% i 71,6%).

W porównaniu z 2011 liczba bezrobotnych zmniejszyła się we wszystkich powiatach, w największym stopniu w powiatach żarskim (o 5,4 tys. do 2,2 tys.), żagańskim (o 4,7 tys. do 1,6 tys.) oraz nowosolskim (o 4,6 tys. do 1,7 tys.).

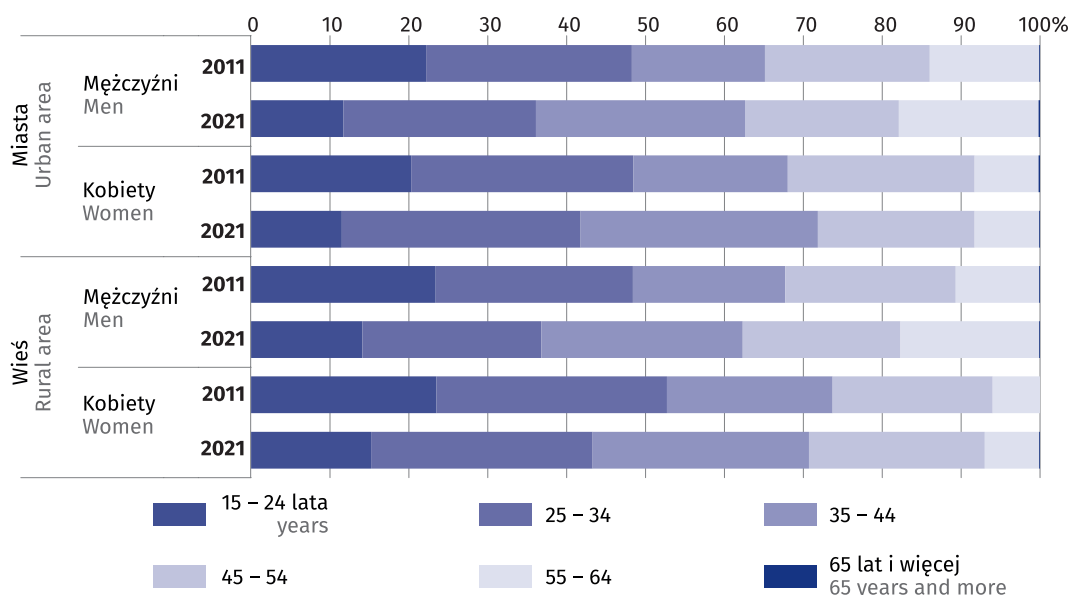
Tablica 10. **Bezrobotni według płci i miejsca zamieszkania**
Table 10. **Unemployed persons by sex and place of residence**

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total			Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
	razem total	mężczyźni men	kobiety women	razem total	mężczyźni men	kobiety women	razem total	mężczyźni men	kobiety women
w tys. in thousands									
2011	61,2	32,0	29,2	38,9	20,4	18,5	22,3	11,6	10,7
2021	18,4	10,0	8,4	11,5	6,2	5,3	6,9	3,9	3,0
2011=100									
2021	30,0	31,3	28,6	29,5	30,2	28,7	31,0	33,4	28,4

Wśród bezrobotnych największą grupę stanowiły osoby z dwóch grup wieku: 25–34 oraz 35–44 lata – łącznie stanowili oni ponad połowę zbiorowości bezrobotnych (53,9%), nieco więcej wśród kobiet (58,6%) niż wśród mężczyzn (49,8%). Odsetek osób z tych dwóch grup wieku był wyższy w miastach (55,3%) niż na wsi (51,4%).

W porównaniu z wynikami NSP 2011 liczba bezrobotnych zmniejszyła się we wszystkich grupach wieku niezależnie od miejsca zamieszkania. Największy spadek odnotowano w grupie wieku 25-34 lata (o 11,8 tys., tj. o 70,8%). W przypadku miast, spadek ten wyniósł 7,4 tys. osób (tj. o 70,5%), a na wsi – 4,3 tys. osób (tj. o 71,1%).

Wykres 11. Struktura bezrobotnych według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku
 Chart 11. Structure of unemployed persons by place of residence, sex and age groups

3.2. Bezrobotni według miejsca zamieszkania, płci i ekonomicznych grup wieku

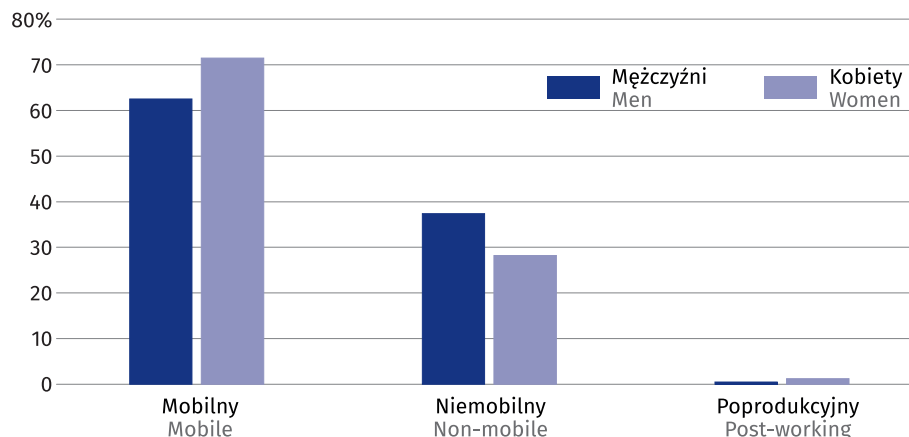
3.2. Unemployed persons by place of residence, sex and economic age groups

Wśród bezrobotnych 99,8% to osoby w wieku produkcyjnym (18,4 tys.), przy czym 66,6% – w wieku mobilnym, a 33,2% w wieku niemobilnym.

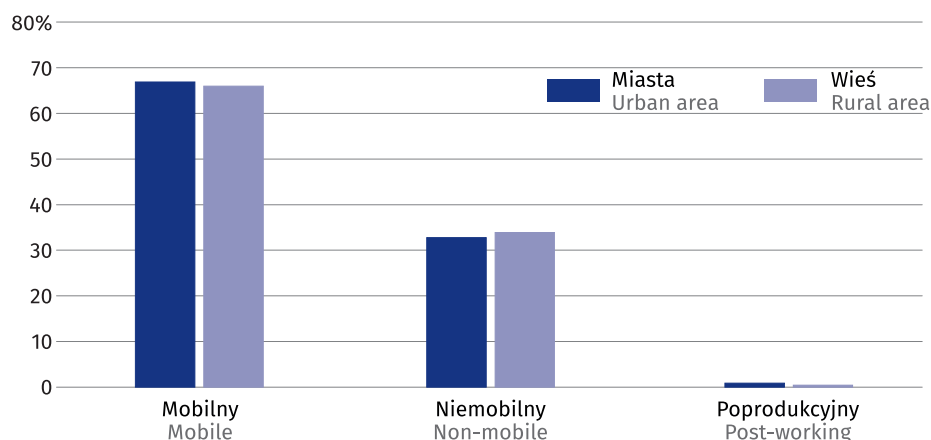
Wśród bezrobotnych kobiet 71,5% stanowiły kobiety w wieku produkcyjnym mobilnym – w kraju ich udział wyniósł 71,0%. Analogicznie, wśród bezrobotnych mężczyzn odsetek ten wyniósł 62,5% – w kraju 62,3%. Osoby w wieku produkcyjnym mobilnym stanowiły 66,9% bezrobotnych mieszkańców miast oraz 66,0% bezrobotnych mieszkańców wsi. W kraju z kolei udziały te wyniosły odpowiednio 65,3% oraz 67,7%.

Spośród powiatów największy udział osób bezrobotnych w wieku mobilnym w ogóle bezrobotnych zanotowano w powiatach: wschowskim (69,3%) oraz żagańskim (68,3%), a spośród gmin: gminy Maszewo (84,2%) oraz Brzeźnica (77,8%).

Wykres 12. Struktura bezrobotnych według płci i ekonomicznych grup wieku w 2021 r.
Chart 12. Structure of unemployed persons by sex and economic age groups in 2021

Wykres 13. Struktura bezrobotnych według miejsca zamieszkania i ekonomicznych grup wieku w 2021 r.
Chart 13. Structure of unemployed persons by place of residence and economic age groups in 2021

W odniesieniu do wyników NSP 2011, spadek liczby bezrobotnych wystąpił zarówno wśród mężczyzn, jak i kobiet, mieszkańców miast oraz wsi, a także we wszystkich ekonomicznych grupach wieku. W przypadku przeważającej większości grup analizowanych według płci, miejsca zamieszkania i wieku ekonomicznego liczba bezrobotnych zmniejszyła się o ponad 2/3. Największe spadki wystąpiły wśród kobiet i mężczyzn w wieku produkcyjnym mobilnym i zamieszkujących miasta – odpowiednio o 69,6% oraz 70,9%.

3.3. Stopa bezrobocia według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku

3.3. Unemployment rate by place of residence, sex and age groups

W 2021 r. stopa bezrobocia w województwie lubuskim wyniosła 4,1% (podobnie jak średnio w kraju) i była zbliżona w populacji mężczyzn – 4,1% i kobiet – 4,0% (w kraju wyniosła odpowiednio 4,2% oraz 4,0%). Niewielkie różnice w wysokościach stopy bezrobocia wystąpiły pomiędzy miastami – 4,0%, a obszarami wiejskimi – 4,3% (w kraju odpowiednio 4,2% oraz 4,0%).

Na brak pracy w województwie lubuskim, mimo silnego spadku stopy bezrobocia w okresie 2011–2021, najbardziej narażone w 2021 r. były, podobnie jak w kraju, osoby młode, tj. w wieku 15–24 lata. Dla tej grupy stopa bezrobocia wyniosła 6,6% (wobec 7,0% w Polsce), co oznacza, że średnio co piętnasta osoba spośród aktywnych zawodowo w tym wieku nie mogła w marcu 2021 r. znaleźć pracy.

Najniższą stopę bezrobocia notowano dla osób w wieku 65+ (0,1%). W pozostałych grupach wieku wskaźnik ten kształtował się na poziomie od 3,4% do 5,0%. Niska stopa bezrobocia wystąpiła wśród kobiet w wieku 55–64 lata (2,1%) – należy jednak pamiętać, że w grupie tej mieszczą się kobiety w wieku emerytalnym (60 lat i więcej) – oraz w wieku 45–54 lata (3,6%). Wśród mężczyzn niską stopę bezrobocia zanotowano w grupie wieku 35–44 lata (3,9%).

Tablica 11.**Stopa bezrobocia według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku**

Table 11.

Unemployment rate by place of residence, sex and age groups

Wyszczególnienie Specification		Ogółem Total	Wiek (w latach) Age (in years)					
			15–24	25–34	35–44	45–54	55–64	65 i więcej and more
			w %		in %			
Ogółem	2011	13,5	28,1	12,6	10,8	12,4	11,5	1,2
Total	2021	4,1	6,6	5,0	4,0	3,8	3,4	0,1
Mężczyźni	2011	12,8	26,1	11,4	10,0	12,2	11,9	0,9
Men	2021	4,1	6,2	4,5	3,9	3,9	4,3	0,1
Kobiety	2011	14,4	30,8	14,2	11,7	12,6	10,8	1,8
Women	2021	4,0	7,0	5,5	4,0	3,6	2,1	0,1
Miasta	2011	13,5	29,8	12,3	10,6	12,6	11,7	1,5
Urban area	2021	4,0	6,4	4,9	3,9	3,6	3,2	0,1
Wieś	2011	13,6	25,7	13,3	11,1	12,1	11,0	0,7
Rural areas	2021	4,3	6,7	5,0	4,1	4,0	3,6	0,1

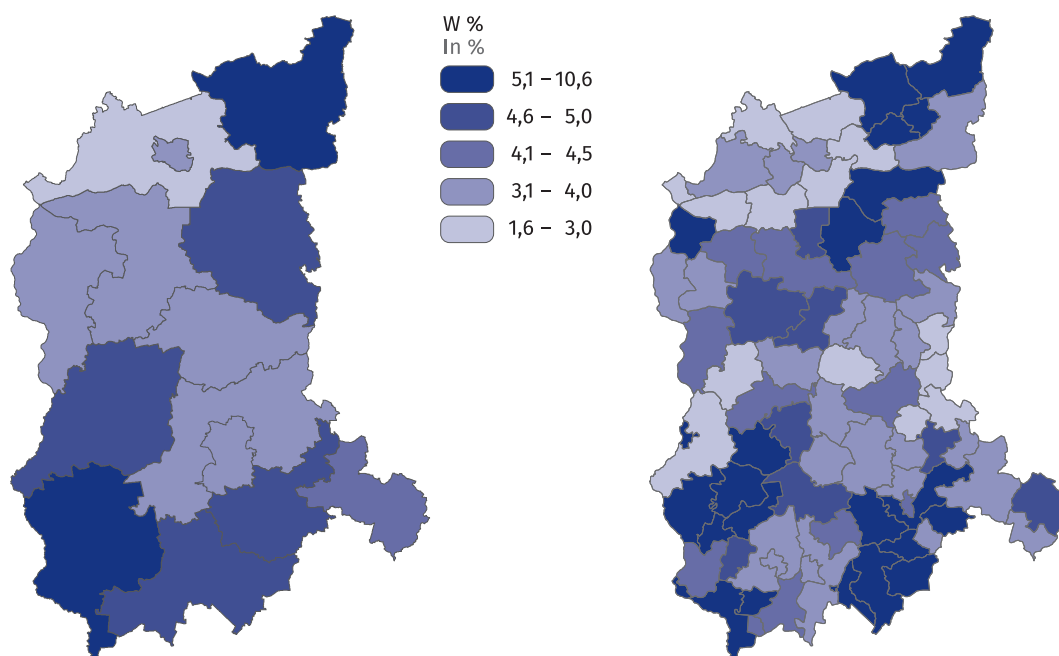
W miastach stopa bezrobocia ukształtowała się na poziomie 4,0%, wobec 4,3% na wsi. W przypadku mieszkańców miast najniższe wartości wskaźnika wystąpiły, podobnie jak w kraju, w dwóch grupach wieku: 45–54 oraz 55–64 (odpowiednio 3,6% oraz 3,2% wobec po 3,4% w kraju). Wśród osób zamieszkałych na wsi najniższą stopę bezrobocia odnotowano w grupie wieku 55–64 lata (tj. 3,6%, wobec 3,8% w kraju).

W porównaniu z 2011 r. stopa bezrobocia dla województwa lubuskiego zmniejszyła się o 9,4 p. proc. (w Polsce spadek wyniósł 7,9 p. proc.). Wśród mężczyzn obniżyła się o 8,7 p. proc., a wśród kobiet o 10,4 p. proc. Podobny spadek stopy bezrobocia wystąpił w miastach (o 9,5 p. proc.) i na wsi (o 9,3 p. proc.).

W porównaniu z wynikami NSP 2011 największy spadek stopy bezrobocia odnotowano w grupie wieku 15–24 lata (o 21,5 p. proc. do 6,6%), z tego wśród kobiet w tej grupie wieku – o 23,8 p. proc. (do 7,0%), a wśród mężczyzn – o 19,9 p. proc. (do 6,2%). Ponadto spadek stopy bezrobocia w tej grupie wieku odnotowano zarówno wśród mieszkańców miast, jak i wsi, odpowiednio o 23,4 p. proc. (do 6,4%) i o 19,0 p. proc. (do 6,7%).

Mapa 5.
Map 5.

Stopa bezrobocia w 2021 r.
Unemployment rate in 2021

Najmniejszy spadek stopy bezrobocia według grup wieku – wyliczając grupę wieku 65+ obejmującą osoby w wieku emerytalnym – wystąpił wśród osób w wieku 35-44 lata (o 6,8 p. proc., do 4,0%).

Bezrobocie jest zróżnicowane przestrzennie, pomiędzy powiatami można zaobserwować różnice w skali tego zjawiska, mierzonego zarówno wielkościami bezwzględными, jak i stopą bezrobocia.

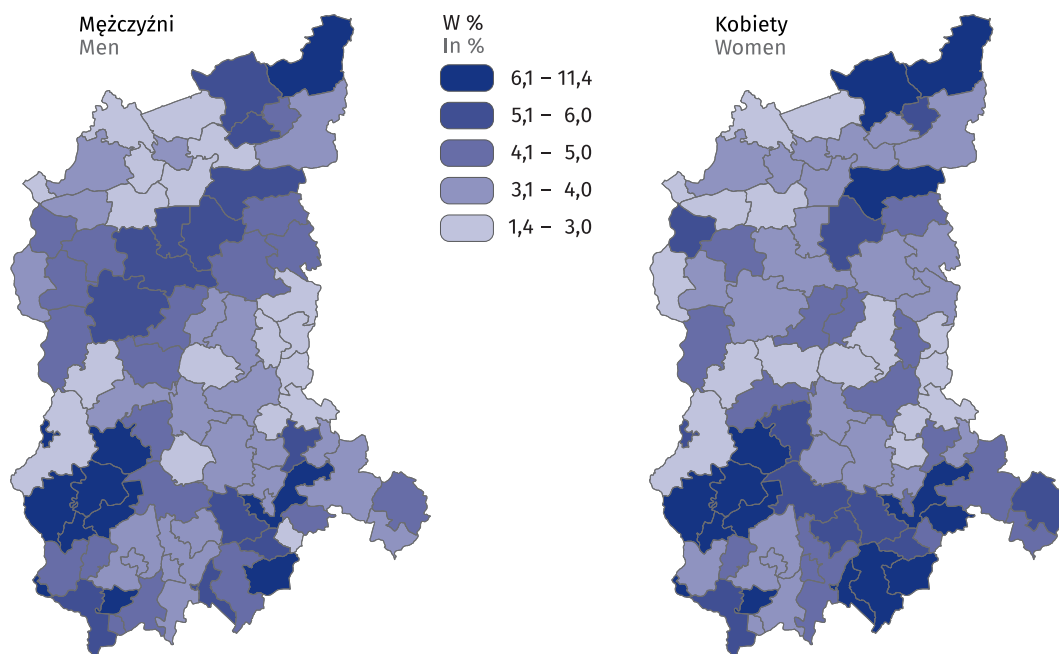
Wśród lubuskich powiatów najwyższą liczbę bezrobotnych odnotowano w mieście na prawach powiatu Zielona Góra (2,2 tys. osób), najniższą zaś w powiecie sulęcińskim (0,6 tys. osób), co ma ścisły związek z liczbą ludności w danym powiecie. Dlatego też najlepiej sytuację na rynkach pracy w powiatach charakteryzuje stopa bezrobocia.

W 2021 r. największe natężenie bezrobocia charakteryzowało powiat żarski, w którym stopa bezrobocia wyniosła 5,3%. Ponadto wysokie wartości tego wskaźnika zanotowano w powiatach strzelecko-drezdeneckim (5,1%) oraz żagańskim (5,0%), najniższe natomiast w powiecie gorzowskim (2,9%), a także w mieście na prawach powiatu Zielona Góra i w powiecie świebodzińskim (po 3,3%). Dla porównania w 2011 r. najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiatach żagańskim (18,3%) oraz żarskim (17,6%), a najniższe w powiecie świebodzińskim (8,3%) oraz w mieście na prawach powiatu Zielona Góra (10,6%).

Spośród gmin województwa lubuskiego najwyższą stopę bezrobocia w 2021 r. zanotowano w gminach: Brody (10,6%), Niegostawice (8,9%), Bobrowice oraz Wymiarki (po 8,2%). Najniższe wartości natomiast odnotowano w gminach: Krzeszyce, Maszewo oraz Babimost (po 1,6%), a także w gminie Zbąszynek (2,2%).

Największy odsetek bezrobotnych mężczyzn zanotowano w powiecie żarskim (stopa bezrobocia w wysokości 5,4%), a najniższy w powiecie gorzowskim (2,9%). W przypadku kobiet były to odpowiednio: powiat żagański (5,3%) oraz świebodziński (2,9%).

Mapa 6. Stopa bezrobocia według płci w 2021 r.
Map 6. Unemployment rate by sex in 2021

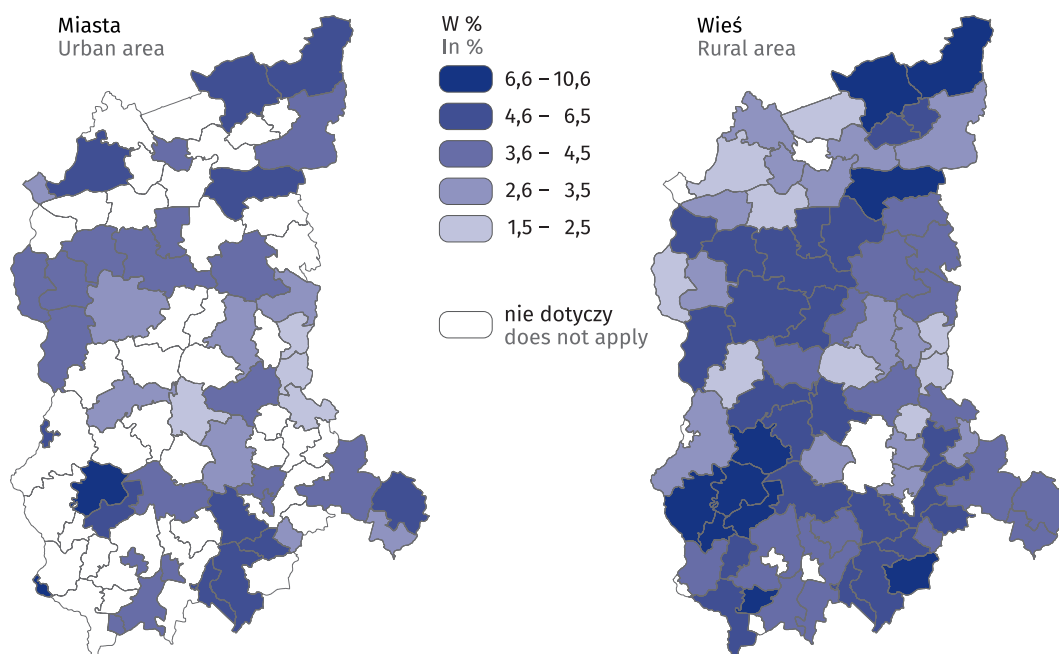

Analizując wartości stopy bezrobocia w gminach według płci, można zauważyć, że najwyższy jej poziom zarówno w przypadku mężczyzn, jak i kobiet odnotowano w gminie Brody (wśród mężczyzn było to 11,4%, a wśród kobiet 9,5%), natomiast najniższy – wśród mężczyzn w gminach Babimost, Maszewo oraz Krzeszyce (po 1,4%), a wśród kobiet w gminie Skąpe (1,6%).

Biorąc pod uwagę rodzaj miejsca zamieszkania (miasto/wieś) najwyższą stopę bezrobocia wśród mieszkańców miast zanotowano w powiatach krośnieńskim oraz żarskim (po 5,0%), a najniższą w powiecie świebodzińskim – 3,2%. Dla osób zamieszkałych na wsi najwyższa stopa bezrobocia charakteryzowała powiat żarski – 5,7%, zaś najniższa powiat gorzowski – 2,8%.

Spośród gmin miejskich najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w gminie Łęknica (7,6%), a najniższą w gminie Kostrzyn nad Odrą (2,7%). Wśród mieszkańców gmin wiejskich były to odpowiednio: gmina Brody (10,6%) oraz gmina Maszewo (1,6%). W przypadku gmin miejsko-wiejskich, najwyższą stopę bezrobocia zarejestrowano w gminie Lubsko (8,0%), natomiast najniższą w gminie Babimost (1,8%).

Mapa 7. Stopa bezrobocia według miejsca zamieszkania w 2021 r.
Map 7. Unemployment rate by place of residence in 2021

3.4. Struktura bezrobotnych według miejsca zamieszkania, płci i poziomu wykształcenia

3.4. Structure of unemployed persons by place of residence, sex and level of education

W strukturze bezrobotnych według poziomu wykształcenia największy udział miały osoby z wykształceniem średnim lub policealnym – 34,9% (w kraju odsetek ten wyniósł 36,8%). Najmniejszy udział w ogólnej liczbie bezrobotnych zanotowano w przypadku osób z wykształceniem wyższym – 12,7% (17,3% w kraju).

Wysoki był także odsetek bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym – 31,4% (w Polsce – 26,8%). Z kolei osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym stanowiły 20,8% ogółu bezrobotnych (wobec 18,7% w kraju).

Populację bezrobotnych kobiet charakteryzowała odmienna struktura wykształcenia niż mężczyzn. Z ogółu bezrobotnych kobiet 42,1% posiadało wykształcenie średnie lub policealne, podczas gdy odsetek mężczyzn o tym poziomie wykształcenia wyniósł 28,9%. Dalsze 18,0% bezrobotnych kobiet legitymowało się wykształceniem wyższym wobec 8,3% osób z wykształceniem wyższym wśród bezrobotnych mężczyzn. Wśród bezrobotnych kobiet mniejszy był natomiast odsetek osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym (23,1%) niż w przypadku bezrobotnych mężczyzn (38,2%).

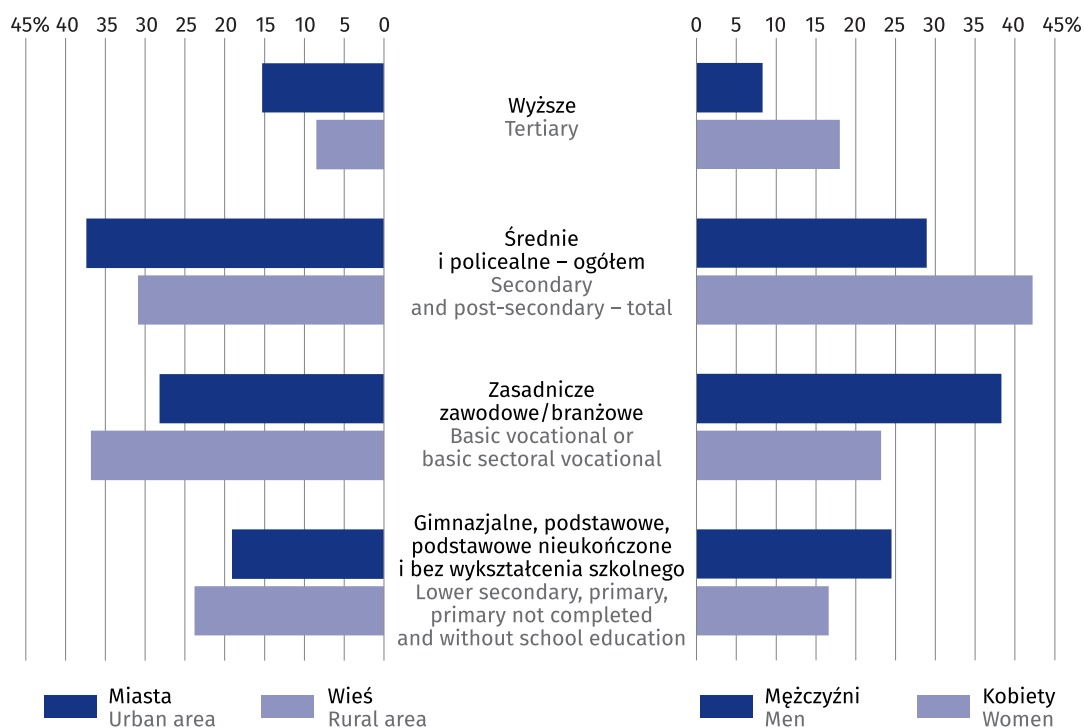
Powyższa analiza wskazuje, że bezrobotne kobiety były lepiej wykształcone niż bezrobotni mężczyźni. Łącznie 60,1% z nich posiadało wykształcenie co najmniej średnie podczas, gdy spośród mężczyzn wykształceniem tym legitymowało się 37,1% osób.

Ponadto wyższy odsetek osób z wykształceniem wyższym notowano wśród bezrobotnych w miastach niż na wsi (odpowiednio 15,2% i 8,5%).

Analogiczna zależność zachodzi między poziomem wykształcenia osób bezrobotnych i wysokością stopy bezrobocia. Najniższą stopę bezrobocia odnotowano wśród osób z wykształceniem wyższym, tj. 1,8% (w Polsce 2,0%), natomiast najwyższy poziom tego wskaźnika zanotowano wśród osób z wykształceniem gimnazjalnym i niższym – 11,6% (12,4% w kraju).

Wykres 14. Struktura bezrobotnych według poziomu wykształcenia, płci i miejsca zamieszkania w 2021 r.

Chart 14. Structure of unemployed persons by level of education, sex and place of residence in 2021

Analiza stopy bezrobocia według poziomu wykształcenia, płci oraz miejsca zamieszkania (miasto/wieś) pokazuje, że w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy w 2021 r. w województwie lubuskim, podobnie jak w kraju, byli mężczyźni i kobiety z wykształceniem gimnazjalnym i niższym w miastach – w tej grupie stopa bezrobocia wyniosła odpowiednio 12,5% oraz 12,4% (w Polsce 16,2% i 15,8%). Z drugiej strony, osoby z wyższym wykształceniem, zarówno w miastach, jak i na wsi, kobiety i mężczyźni, rzadziej trafiały do grona bezrobotnych – w ich przypadku stopa bezrobocia mieściła się w przedziale od 1,4% do 1,9%.

W grupie powiatów z najwyższymi wartościami stopy bezrobocia wśród osób z wykształceniem wyższym znalazły się powiaty krośnieński, żarski i wschowski (po 2,1%), a z najniższymi – powiaty gorzowski i słubicki (po 1,4%). W przypadku bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i niższym, największe natężenie bezrobocia odnotowano w powiatach żagańskim (15,6%) oraz żarskim (14,2%), a najniższe w powiatach gorzowskim (7,3%) i świebodzińskim (8,4%).

Zmiany stopy bezrobocia w porównaniu z 2011 r. odnotowano we wszystkich grupach wyodrębnionych ze względu na poziom wykształcenia, przy czym największy spadek tego wskaźnika dotyczył osób posiadających wykształcenie gimnazjalne i niższe – z 29,4% do 11,6%, a także osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym – z 16,6% do 5,4%. Stopa bezrobocia obniżyła się także w grupie osób z wykształceniem wyższym (z 6,1% do 1,8%) oraz w grupie osób z wykształceniem średnim lub policealnym (z 13,0% do 3,7%).

3.5. Bezrobotni według miejsca zamieszkania, płci, wykształcenia i okresu poszukiwania pracy

3.5. Unemployed persons by place of residence, sex, level of education and the time of job seeking

Dla pogłębionej oceny skali bezrobocia istotne są również informacje o długości okresu poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne. Jeśli okres ten przekracza 1 rok, mamy wówczas do czynienia z bezrobociem długotrwałym.

Prawie połowę populacji bezrobotnych stanowiły osoby bezrobotne długotrwanie (8,9 tys., tj. 48,2% – w Polsce udział ten wyniósł 52,2%). Odsetek długotrwanie bezrobotnych wśród bezrobotnych ogółem w 2021 r. był, podobnie jak średnio w kraju, wyższy w przypadku populacji mężczyzn (49,7%, wobec 46,3% wśród kobiet), a także wśród mieszkańców wsi (50,2%, wobec 46,9% wśród mieszkańców miast).

Odsetek długotrwanie bezrobotnych w ogóle bezrobotnych był najwyższy w powiatach międzyrzeckim (53,3%) oraz wschowskim (51,9%), a najniższy w powiatach słubickim (43,5%) oraz strzelecko-drezdeneckim (44,7%).

W porównaniu z wynikami NSP 2011 liczba długotrwanie bezrobotnych w 2021 r. zmniejszyła się o 5,2 tys. osób (tj. o 37,1%) i wyniosła 8,9 tys. Liczba długotrwanie bezrobotnych mężczyzn wyniosła 5,0 tys. (tj. o 32,6% mniej niż w 2011 r.), a kobiet – 3,9 tys. (o 42,1% mniej).

Analiza populacji bezrobotnych według okresu poszukiwania pracy oraz wieku wskazuje, że im starsze były osoby bezrobotne, tym większy był wśród nich odsetek długotrwanie bezrobotnych. Prawidłowość tę zaobserwowano zarówno w odniesieniu do wyników NSP 2021, jak i NSP 2011 oraz w ujęciu wojewódzkim, jak i krajowym.

Wśród długotrwanie bezrobotnych w wieku 15–24 lata w 2021 r. przeważały osoby poszukujące pracy przez okres od 1 do 2 lat, natomiast w starszych grupach wieku dominowały osoby poszukujące pracy przez okres powyżej 2 lat.

Długość okresu poszukiwania pracy przez bezrobotnych zależała także od poziomu wykształcenia. Odsetek osób poszukujących pracy przez okres do 3 miesięcy wśród bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i niższym wyniósł 11,8%, wśród bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym – 12,3%, z wykształceniem średnim lub policealnym – 17,4%, a z wykształceniem wyższym – 17,6%.

W województwie lubuskim, tak jak w kraju, największy odsetek długotrwanie bezrobotnych tzn. poszukujących pracy przez okres powyżej 1 roku, zanotowano wśród osób o najniższym poziomie wykształcenia (tj. z wykształceniem gimnazjalnym i niższym) – 61,0%. Analogicznie, im wyższy poziom wykształcenia, tym niższy w 2021 r. był odsetek długotrwanie bezrobotnych – wśród osób bezrobotnych z wyższym wykształceniem ich udział wyniósł 35,2%.

Rozdział 4

Chapter 4

Bierni zawodowo

Economically inactive persons

4.1. Bierni zawodowo według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku

4.1. Economically inactive persons by place of residence, sex and age groups

Według wyników Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań 2021 liczba osób biernych zawodowo w województwie lubuskim wyniosła 325,2 tys., tj. 42,0% osób w wieku 15 lat i więcej o ustalonym statusie zawodowym na rynku pracy. W kraju udział ten wyniósł 40,2%. Odsetek biernych zawodowo kobiet wyniósł 48,9% ogółu kobiet o ustalonym statusie na rynku pracy, a mężczyzn – 34,4%. W kraju wielkości te, były mniejsze, wyniosły odpowiednio 47,4% i 33,5%.

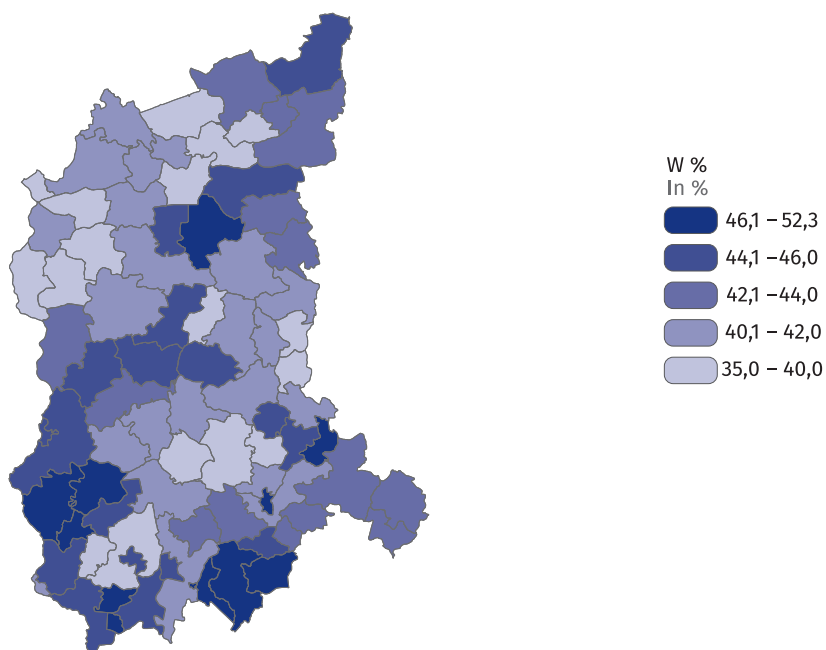
W porównaniu z wynikami NSP 2011 odsetek osób biernych zawodowo zmniejszył się o 2,5 p. proc., z tego wśród kobiet o 2,9 p. proc., a wśród mężczyzn o 2,3 p. proc.

Spośród powiatów województwa lubuskiego największy odsetek biernych zawodowo zanotowano w powiatach: żagańskim (45,5% ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej o ustalonym statusie na rynku pracy), nowosolskim (44,4%) i żarskim (44,2%). Najmniej biernych zawodowo było w powiecie gorzowskim (38,6%), w Zielonej Górze (39,4%) i powiecie słubickim (39,6%).

Mapa 8. Odsetek biernych zawodowo (w % ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej, o ustalonym statusie na rynku pracy) w 2021 r.

Map 8.

Percentage of economically inactive persons (in % of total population aged 15 and over with a defined employment status on the labour market) in 2021

Najwyższy udział biernych zawodowo odnotowano w gminach Gozdnicza (52,3%), Brody (48,1%) oraz Szprotawa i Wymiarki (po 47,3%). Najniższe wartości można było z kolei zaobserwować w gminach Kłodawa, Santok oraz Deszczno (odpowiednio 35,0%, 35,7%, 36,5%). W miastach na prawach powiatu Zielona Góra i Gorzów Wlkp. wartości te wyniosły z kolei odpowiednio 39,4% oraz 41,8%.

Wśród mężczyzn najwyższy udział biernych zawodowo zanotowano w gminie Gozdnicza (44,0%), a najniższy w gminie Santok (29,9%). Wśród kobiet odpowiednio najwyższe i najniższe wartości odnotowano w gminie Gozdnicza (59,7%) i gminie Kłodawa (39,7%).

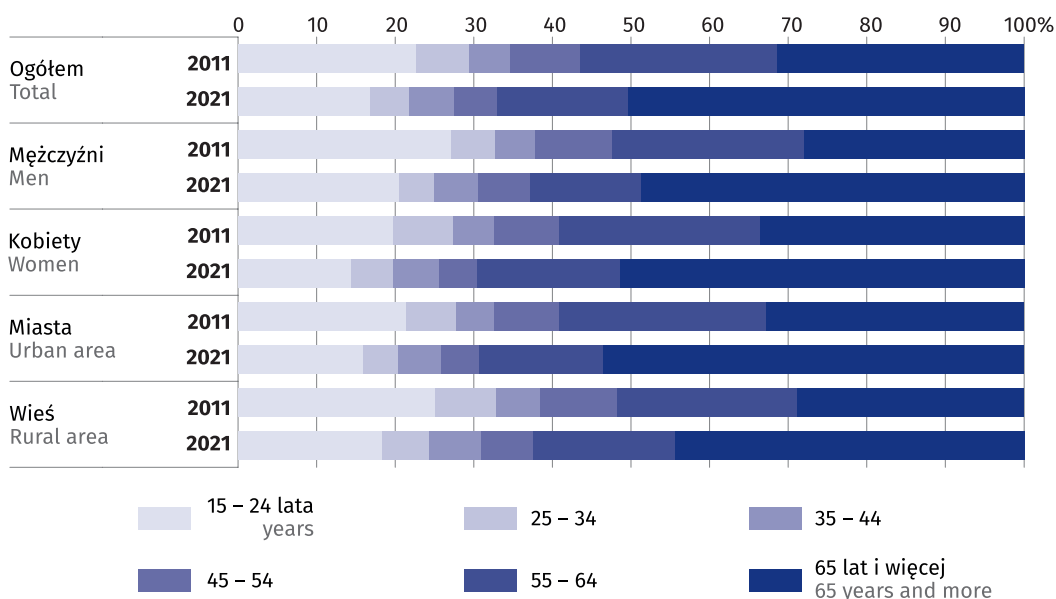
W strukturze biernych zawodowo według wieku połowę (50,4%) stanowiły osoby w wieku 65 lat i więcej, tj. o 19,0 p. proc. więcej niż 2011 r. Kolejnymi licznymi grupami biernych zawodowo były grupy osób w wieku 15-24 lata (16,8%, tj. o 5,9 p. proc. mniej) i 55-64 lata (16,6%, tj. o 8,5 p. proc. mniej). Najniższy udział w populacji biernych zawodowo miała grupa wieku 25-34 (5,0%, tj. o 1,8 p. proc. mniej). W kraju struktura biernych zawodowo według grup wieku była podobna, nieznacznie wyższy niż w województwie był odsetek osób w grupie wieku 65 lat i więcej (wyniósł 51,8%), a także w grupie 15-24 lata (17,8%).

Największą przewagę mężczyzn w strukturze biernych zawodowo według płci (o 6,1 p. proc.) zanotowano w najmłodszej grupie wieku (15-24 lata), gdzie odsetek mężczyzn wyniósł 20,5%, a kobiet 14,4%. Wyższy odsetek mężczyzn niż kobiet zanotowano również wśród biernych zawodowo w wieku 45-54 lata – wyniósł 6,6% (tj. o 1,7 p. proc. więcej niż kobiet). W pozostałych grupach wieku w strukturze biernych zawodowo wystąpiła przewaga kobiet, przy czym największa wśród biernych zawodowo w wieku 55-64 lata. Udział kobiet wyniósł tu 18,1% i był wyższy o 4,0 p. proc. niż wśród mężczyzn. W najstarszej grupie 65 lat i więcej odsetek kobiet wyniósł 51,4% i był o 2,7 p. proc. wyższy niż wśród mężczyzn (48,7%).

Wykres 15.
Chart 15.

Struktura biernych zawodowo w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku

Structure of economically inactive persons aged 15 years and more by place of residence, sex and age groups

Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania (miasto/wieś), w strukturze biernych zawodowo mieszkańców miast większy był niż wśród mieszkańców wsi odsetek osób z najstarszej grupy wieku (65 lat i więcej), które stanowiły 53,5% ogółu biernych zawodowo w miastach, tj. o 9,1 p. proc. więcej niż na wsi. Wśród biernych zawodowo mieszkańców miast niższy był natomiast udział osób w wieku 15-24 lata (15,9% biernych zawodowo w miastach) wobec 18,4% na wsi.

4.2. Bierni zawodowo według poziomu wykształcenia

4.2. Economically inactive persons by level of education

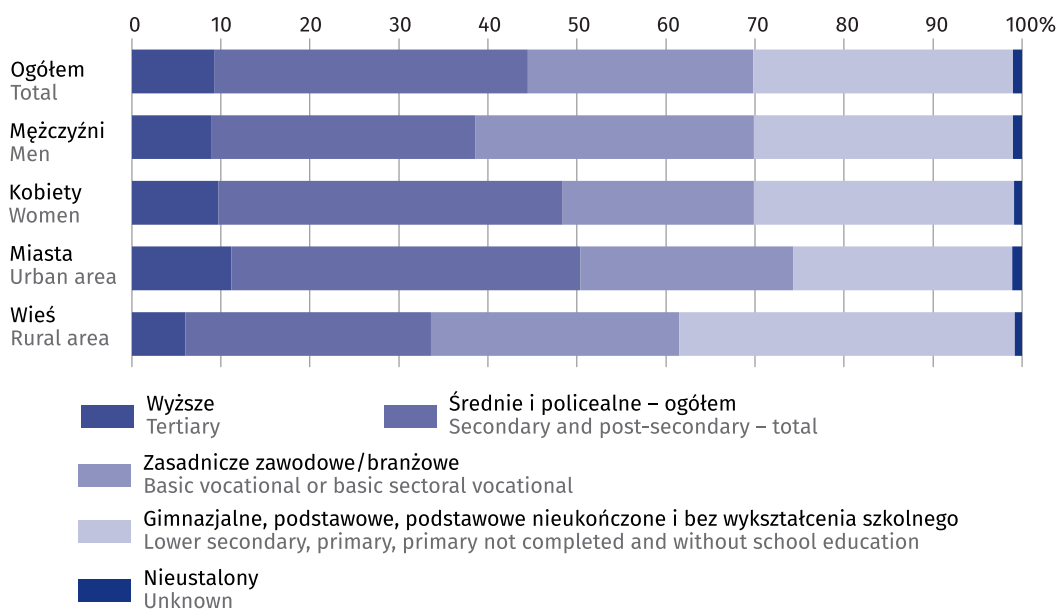
Według wyników NSP 2021 największą grupę wśród biernych zawodowo stanowiły osoby z wykształceniem średnim i policealnym (114,4 tys., tj. 35,2% ogółu biernych zawodowo) oraz z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (94,9 tys., tj. 29,2% ogółu). Osoby z wykształceniem wyższym stanowiły 9,4% populacji biernych zawodowo (30,5 tys. osób). W województwie lubuskim w porównaniu z wynikami ogólnopolskimi niższy udział biernych zawodowo zanotowano wśród osób z wykształceniem wyższym (1,8 p. proc.) oraz z gimnazjalnym i niższym (o 0,7 p. proc.). Wyższy odsetek zanotowano m.in. wśród biernych zawodowo z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym (25,3% tj. o 1,7 p. proc. więcej niż w kraju).

Wśród biernych zawodowo mężczyzn 31,3% stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym podczas, gdy wśród kobiet odsetek ten wyniósł 21,5%. Ponadto w populacji biernych zawodowo mężczyzn niższy niż wśród kobiet był odsetek osób z wykształceniem średnim i policealnym (odpowiednio 29,7% i 38,7%) oraz z wykształceniem wyższym (odpowiednio 8,9% i 9,7%).

Wykres 16.
Chart 16.

Struktura biernych zawodowo w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania, płci i poziomu wykształcenia w 2021 r.

Structure of economically inactive persons aged 15 years and more by place of residence, sex and level of education in 2021

Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania, w strukturze biernych zawodowo mieszkańców miast większy odsetek niż w strukturze biernych zawodowo na wsi stanowiły osoby z wykształceniem średnim i policealnym (39,2% wobec 27,6% na wsi) oraz wyższym (odpowiednio 11,2% i 5,9%). Z kolei wśród biernych zawodowo mieszkańców wsi więcej niż w przypadku mieszkańców miast było osób z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (37,7%, wobec 24,6%), a także z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym (27,9%, wobec 23,9%).

4.3. Bierni zawodowo według przyczyn bierności zawodowej

4.3. Economically inactive persons by reasons for inactivity

Najczęściej wskazywaną przyczyną bierności zawodowej była emerytura/renta/dochody kapitałowe (43,8% ogółu biernych zawodowo) oraz własny stan zdrowia niepozwalający na podjęcie pracy (26,6%). Dla kolejnych 15,3% bierność zawodowa wynikała z powodu kontynuacji nauki jako uczeń lub student. W kraju odsetki wymienionych przyczyn wyniosły odpowiednio 46,1%, 24,5% i 16,4%.

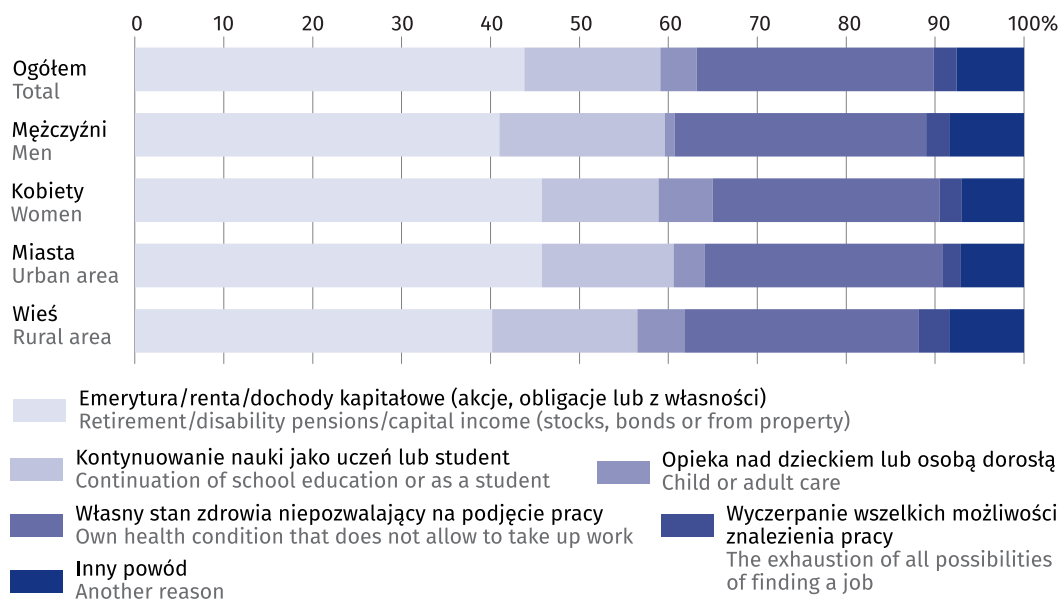
Cztery spośród sześciu przyczyn bierności zawodowej częściej były wskazywane przez mężczyzn niż kobiety, w tym kontynuowanie nauki (wskazane przez 18,6% mężczyzn i 13,1% kobiet) i własny stan zdrowia niepozwalający na podjęcie pracy (wskazany przez 28,3% mężczyzn i 25,5% kobiet). Dla kobiet z kolei częściej niż dla mężczyzn przyczyną bierności była emerytura/renta/dochody kapitałowe (wskazana przez 45,7% kobiet wobec 40,9% mężczyzn) oraz opieka nad dzieckiem lub osobą dorosłą kobiety (wskazana przez 6,1% kobiet i 1,1% mężczyzn).

Na obszarach miejskich zanotowano wyższy odsetek biernych zawodowo z powodu emerytury/renty/dochodów kapitałowych (45,8% wobec 40,2% na wsi). Z kolei mieszkańcy wsi wśród przyczyn bierności zawodowej częściej niż mieszkańcy miast wskazywali kontynuowanie nauki (16,3% wobec 14,8%), opiekę nad dzieckiem (5,3% wobec 3,5%) a także wyczerpanie wszelkich możliwości znalezienia pracy (3,4% wobec 2,1%).

Wykres 17.
Chart 17.

Struktura biernych zawodowo w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania i przyczyn bierności w 2021 r.

Structure of economically inactive persons aged 15 years and more by place of residence and reasons for inactivity in 2021

Mapa 9.

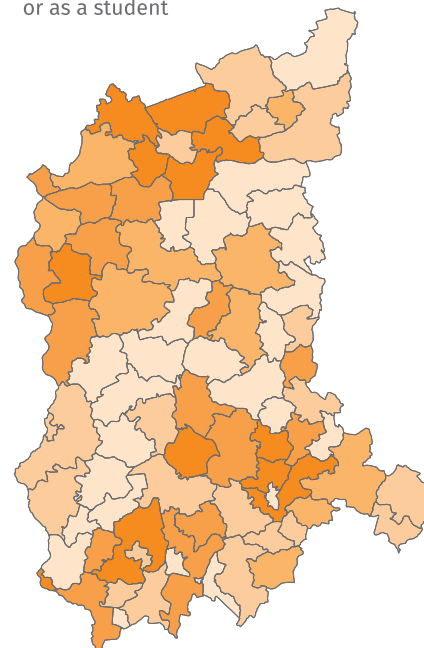
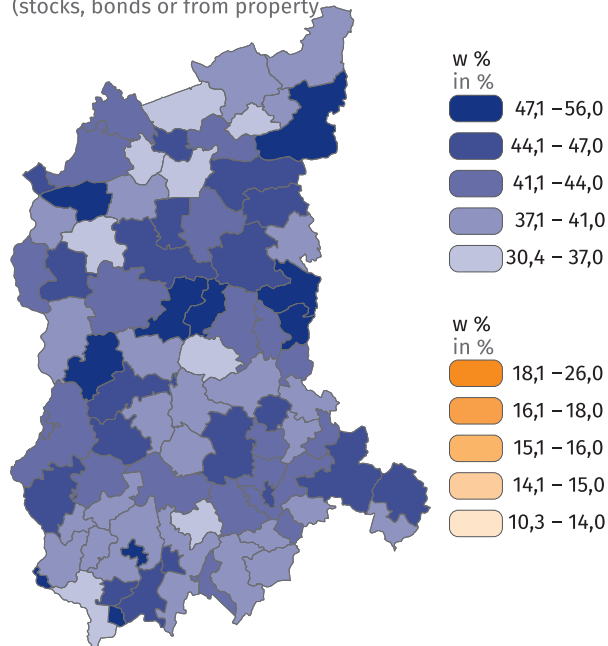
Odsetek biernych według wybranych przyczyn w 2021 r.

Map 9.

Percentage of economically inactive persons by selected reasons for inactivity in 2021

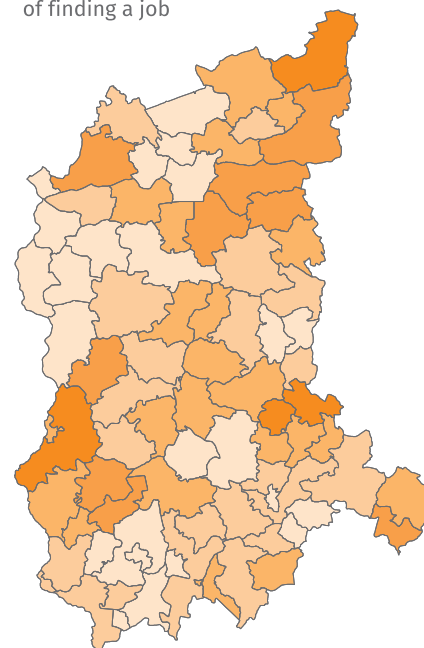
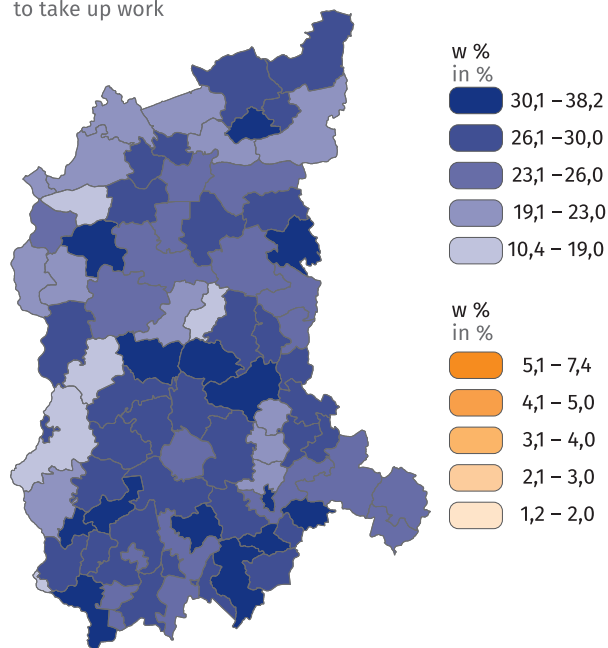
Emerytura/renta/dochody kapitałowe
(akcje, obligacje lub z własności)
Retirement/disability pensions/capital income
(stocks, bonds or from property)

Kontynuowanie nauki jako uczeń
lub student
Continuation of school education
or as a student

Własny stan zdrowia niepozwalający
na podjęcie pracy
Own health condition that does not allow
to take up work

Wyczerpanie wszelkich możliwości
znalezienia pracy
The exhaustion of all possibilities
of finding a job

Spośród gmin województwa lubuskiego najwyższy udział emerytur/rent/dochodów kapitałowych wśród przyczyn bierności wystąpił w gminach Maszewo, Słońsk i Łagów (odpowiednio 56,0%, 50,7% i 49,3%), a najniższy w gminach: Przewóz, Zwierzyn i Ośno Lubuskie (odpowiednio 30,3%, 31,4% i 34,7%). W miastach na prawach powiatu Zielona Góra i Gorzów Wlkp. odsetki te wyniosły odpowiednio 45,8% i 46,8%.

Najwyższy odsetek biernych zawodowo z powodu kontynuowania nauki jako uczeń lub student wystąpił w gminach Kłodawa (26,0%), Deszczno (22,8%), Zabór (20,8%), Santok (20,6%) i Świdnica (19,9%). Wszystkie one graniczą ze stolicami województwa i ośrodkami edukacyjno-akademickimi: Zieloną Górą i Gorzowem Wlkp. Gminy o najniższym odsetku w tym zakresie to: Przytoczna (10,3%), Gozdnicza (11,7%) i Dobiegniew (12,0%).

W gminach Zwierzyn i Skąpe zanotowano najwyższy odsetek biernych zawodowo z powodu stanu zdrowia niepozwalającego na podjęcie pracy (odpowiednio 38,2% i 37,7%), a najniższy – w gminach Maszewo i Słońsk (odpowiednio 10,4% i 12,1%).

Gmina miejska Żagań odznaczała się najniższym udziałem biernych zawodowo z powodu wyczerpania wszelkich możliwości znalezienia pracy (1,2%). Najwyższy odsetek zanotowano w gminie wiejskiej Gubin (7,4%).

UWAGI METODOLOGICZNE

1. Zakres i procedura badań

Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań przeprowadzony został w okresie od 1 kwietnia do 30 września 2021 r., według stanu na dzień 31 marca 2021 r. godzina 24:00.

Zgodnie z metodologią rekomendowaną dla badań rynku pracy przez Międzynarodową Organizację Pracy, w części dotyczącej aktywności ekonomicznej, do określenia faktu wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy, czyli pomiaru aktywności bieżącej, dokonano w przedziale czasu nazywanym okresem referencyjnym, którym był tydzień kończący się w dniu referencyjnym badania (tj. okres od 25 do 31 marca 2021 r.).

Badanie to było badaniem pełnym i obejmowało wszystkie osoby fizyczne stale zamieszkałe i czasowo przebywające na terytorium Polski, z wyłączeniem szefów oraz cudzoziemskiego personelu przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych państw obcych, członków ich rodzin oraz innych osób korzystających z przywilejów i immunitetów na mocy ustaw, umów międzynarodowych lub powszechnie uznanych zwyczajów międzynarodowych.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 sierpnia 2019 r. o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań 2021 przekazanie danych przez osoby fizyczne było obowiązkowe. Ten sam akt prawny nakładał na badane osoby obowiązek udzielania dokładnych, wyczerpujących i zgodnych z prawdą odpowiedzi. Odpowiedzi dotyczące osób, które nie ukończyły 18 roku życia oraz nieobecnych dokonywały pełnoletnie osoby wspólnie z nimi zamieszkałe. W odniesieniu do osób przebywających w obiektach zbiorowego zakwaterowania dane spisowe były pozyskiwane w zakresie posiadanej dokumentacji od właścicieli, administratorów lub zarządców obiektów.

Spis został zrealizowany metodą mieszaną tj. z wykorzystaniem danych zebranych od respondentów oraz danych pochodzących ze źródeł administracyjnych. W pierwszej kolejności informacje zbierane w spisie pobrane zostały z dostępnych źródeł administracyjnych i wykorzystano je do przygotowania oraz aktualizacji wykazu danych osobowych i adresowych, a także jako bezpośrednie źródło danych spisowych. Następnie dane objęte zakresem informacyjnym spisu 2021 zostały zebrane od całej populacji podlegającej badaniu poprzez elektroniczny formularz spisowy. Zostało to wykonane przy wykorzystaniu następujących metod i w następujących terminach:

- **CAWI (Computer-Assisted Web Interviewing)** – samospis internetowy, polegał na wypełnianiu przez badanych elektronicznego formularza i realizowany był od 1 kwietnia do 30 września 2021 r.
- **„Spis na żądanie”** – wywiad telefoniczny na żądanie respondenta realizowany był za pośrednictwem infolinii spisowej od 1 kwietnia do 30 września 2021 r.
- **CATI (Computer-Assisted Telephone Interviewing)** – wywiad telefoniczny realizowany przez rachmistrzów spisowych, podczas którego odpowiedzi na poszczególne pytania były odnotowywane przez nich w systemie komputerowym na formularzu. Ta część badania odbywała się od 4 maja do 30 września 2021 r.
- **CAPI (Computer-Assisted Personal Interviewing)** – wywiad bezpośredni realizowany przez rachmistrzów spisowych. Był to wywiad terenowy, rachmistrzowie rejestrowali odpowiedzi respondenta w systemie zainstalowanym na urządzeniu mobilnym. Badanie w tej formie przeprowadzane było od dnia 21 czerwca br. do 30 września 2021 r. z zachowaniem reżimu sanitarnego i zasad realizacji spisu metodą wywiadu bezpośredniego wynikających z obostrzeń pandemicznych.

2. Podstawowe pojęcia i definicje

Badania aktywności ekonomicznej ludności są ważnym źródłem informacji dla rządów, ekonomistów, badaczy, podmiotów gospodarczych, jak również instytucji publicznych i samorządowców realizowanych w celu poznania dynamiki różnych zjawisk związanych z rynkiem pracy. Odnoszą się do wszelkich działań podejmowanych przez osoby fizyczne w celu poszukiwania pracy, zatrudnienia w sektorze formalnym i nieformalnym, osiągnięcia dochodów z innych źródeł, samozatrudnienia czy bezrobocia. Badania aktywności ekonomicznej pozwalają na analizę kluczowych wskaźników związanych z rynkiem pracy, takich jak: wskaźnik aktywności zawodowej, zatrudnienia, czy stopa bezrobocia. Zrozumienie tych zjawisk i zachodzących procesów wymaga posługiwania się takim samym aparatem pojęciowym. Dlatego też w tej części pracy zostaną przedstawione najważniejsze definicje i pojęcia. Wprowadzenie ich ma zapewnić jasność i spójność przekazu oraz jednoznaczną interpretację zawartych informacji i dokonanych analiz. Umożliwi efektywną komunikację i identyczne rozumienie zakresu i granic badanych zjawisk, co ułatwi porównanie wyników i pozwoli na uniknięcie nieporozumień lub odmiennych interpretacji w zależności od kontekstu czy czasu. Z tego względu, poniżej przedstawiono definicje pojęć, które będą odnosiły się do prezentowanych zmiennych i analiz:

Kategoria ludności według definicji krajowej. W kategorii tej są ujmowani stali mieszkańcy Polski, w tym osoby, które przebywają czasowo za granicą (bez względu na okres przebywania), ale zachowały stałe zameldowanie w Polsce, nie są natomiast ujmowani imigranci przebywający w Polsce czasowo.

Wiek – jest to liczba lat ukończonych. Wyznaczany jest poprzez porównanie pełnej daty urodzenia z datą przeprowadzenia spisu (tzw. dniem krytycznym, tj. 31 marca 2021 roku). W badaniach aktywności ekonomicznej populację stanowiły osoby, które miały 15 lat lub więcej.

Ekonomiczne grupy wieku – jest to umowna klasyfikacja badanych według kryterium zdolności do pracy. Wyróżnia się trzy grupy osób: w wieku przedprodukcyjnym, w wieku produkcyjnym (mobilnym oraz niemobilnym) i w wieku poprodukcyjnym.

- **Wiek przedprodukcyjny** – jest to wiek, w którym ludność nie posiada pełnej zdolności do czynności prawnych, a tym samym nie osiągnęła jeszcze całkowitej zdolności do pracy i jako pracownik podlega szczególnej ochronie prawnej. W przypadku badań aktywności ekonomicznej do tej grupy klasyfikowane są osoby, które ukończyły 15 lat, ale nie przekroczyły 18 lat.
- **Wiek produkcyjny** – dolny próg tego przedziału wieku rozpoczyna się w momencie nabycia pełnej zdolności do pracy. Dla kobiet i mężczyzn jest to ukończenie 18 lat. Natomiast górny próg jest uzależniony od płci. Dla mężczyzn jest to wiek poniżej 65 lat, a dla kobiet poniżej 60 lat. W ramach tego przedziału wyróżnia się jeszcze dwie podklasy wiekowe i są to:
 - a. **wiek mobilny** (osoby, które ukończyły 18 lat, ale nie ukończyły 45 lat. Wiek ten jest taki sam zarówno dla mężczyzn jak i kobiet),
 - b. **wiek niemobilny** (mężczyźni, którzy ukończyli 45 lat i nie ukończyli 65 lat oraz kobiety, które ukończyły 45 lat, ale nie ukończyły 60 lat).
- **Wiek poprodukcyjny** – dolny próg trzeciej grupy jest tożsamy z podstawowym wiekiem uprawniającym w Polsce do przechodzenia na emeryturę. Dlatego też w tym przedziale wiekowym będą sklasyfikowani mężczyźni, którzy ukończyli 65 lat oraz kobiety, które ukończyły 60 lat. Nieistotny jest przy tym stan faktyczny wykonywania pracy zarobkowej czy też nie.

Poziom wykształcenia jest to najwyższy ukończony cykl kształcenia w szkole lub szkolenia w innym trybie lub formie, uznany zgodnie z obowiązującym systemem szkolnictwa, podstawą

zaliczenia wykształcenia do określonego poziomu jest uzyskanie świadectwo (dyplom) ukończenia odpowiedniej szkoły niezależnie od trybu jej ukończenia (dziennie, wieczorowo, zaocznie, ekster-nistycznie/stacjonarnie, niestacjonarnie, na odległość, korespondencyjnie) w kraju lub za granicą.

W dalszej części publikacji dane dotyczące wykształcenia ludności będą dotyczyły osób w wieku 15 lat lub więcej i prezentowane będą w następujących klasach:

- **Wykształcenie wyższe** – dotyczy osób, których najwyższym poziomem edukacji jaki ukończyły są studia wyższe co najmniej z tytułem licencjata, inżyniera lub równorzędnym, lub uzyskały dyplom ukończenia kolegium nauczycielskiego, nauczycielskiego kolegium języków obcych (z wyjątkiem organizowanych w ramach szkoły wyższej) oraz kolegiów pracowników służb społecznych.
- **Średnie** – dotyczy osób, których najwyższym poziomem edukacji jaki ukończyły jest uzyskanie świadectwa ukończenia liceum ogólnokształcącego, liceum profilowanego, liceum uzupełniającego lub ukończyły gimnazjum przed 1932 rokiem. Odnosi się to również do osób, które otrzymały świadectwo ukończenia szkoły średniej zawodowej (technikum, technikum uzupełniającego, liceum zawodowego, liceum technicznego, szkoły artystycznej II stopnia realizującej jednocześnie program szkoły średniej). W tej grupie znajdują się też osoby, które posiadają świadectwo (dyplom) ukończenia szkoły policealnej (pomaturalnej), do której przyjęcie było uwarunkowane posiadaniem świadectwa ukończenia szkoły średniej oraz te, które ukończyły studium nauczycielskie.
- **Zasadnicze zawodowe/branżowe** – dotyczy osób, których najwyższym poziomem edukacji jaki ukończyły jest uzyskanie świadectwa ukończenia: szkoły zawodowej (zasadniczej szkoły zawo-dowej lub rolniczej, szkoły przemysłowej), szkoły przysposobienia zawodowego lub rolniczego, korespondencyjnego kursu rolniczego wyłącznie na poziomie zasadniczej szkoły zawodowej, szkoły mistrzów, branżowej szkoły I stopnia.
- **Gimnazjalne** – dotyczy osób, których najwyższym poziomem edukacji jaki ukończyły jest uzyskanie świadectwa ukończenia gimnazjum lub świadectwa ukończenia specjalnej szkoły przysposabiającej do pracy.
- **Podstawowe ukończone** – dotyczy osób, których najwyższym poziomem edukacji jaki ukończyły jest uzyskanie świadectwa ukończenia szkoły podstawowej (przed wojną szkoły powszechnej), kursów dla pracujących w zakresie szkoły podstawowej oraz szkoły artystycznej I stopnia realizującej jednocześnie program szkoły podstawowej.
- **Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego** – dotyczy osób, które uczyły się w szkole podstawowej, uczyły się w szkole podstawowej, lecz jej nie ukończyły, nigdy nie uczęszczały do szkoły.

W spisie zastosowano definicje aktywności ekonomicznej ludności zalecane przez Europejską Komisję Gospodarczą ONZ i Urząd Statystyczny Unii Europejskiej (Eurostat), oparte o rekomendacje Międzynarodowej Organizacji Pracy. Zgodnie z tymi zaleceniami przedmiotem badania osób był fakt wykonywania/posiadania pracy w okresie badanego tygodnia (w Polsce był to tydzień od 25 do 31 marca 2021 r.) bądź poszukiwania pracy i gotowość do jej podjęcia. Badaniem objęto osoby w wieku 15 lat lub więcej. Przyjęto regułę klasyfikowania każdej osoby tylko do jednej z trzech kategorii: pracujących, bezrobotnych lub biernych zawodowo (faktyczna, a nie formalno-prawna sytuacja zawodowa badanych osób).

Ludność aktywna zawodowo obejmuje wszystkie osoby uznane za pracujące lub bezrobotne zgodnie z definicjami podanymi poniżej.

Do pracujących zostały zaliczone wszystkie osoby w wieku 15 lat lub więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą zarobek lub dochód,
- nie wykonywały pracy, ale formalnie miały pracę, a czasową przyczyną niewykonywania pracy była np. choroba własna, urlop związany z wypoczynkiem lub opieką nad dzieckiem.

Bezrobotni to osoby w wieku 15–74 lata, które spełniły jednocześnie trzy warunki:

- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
- aktywnie poszukiwały pracy tzn. podjęły konkretne działania aby znaleźć pracę, w okresie od 1 do 31 marca,
- były zdolne/gotowe podjąć pracę w tygodniu badanym i następnym.

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Ludność bierna zawodowo to osoby w wieku 15 lat lub więcej, które nie zostały zaklasyfikowane jako pracujące lub bezrobotne, tzn. osoby, które w badanym tygodniu:

- nie pracowały, nie miały pracy i jej nie poszukiwały,
- nie pracowały, poszukiwały pracy, ale nie były zdolne/gotowe do jej podjęcia w okresie od 1 do 15 kwietnia,
- nie pracowały i nie poszukiwały pracy, ponieważ miały pracę załatwioną i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie: dłuższym niż 3 miesiące lub do 3 miesięcy ale nie były gotowe tej pracy podjąć.

Jako **główne przyczyny bierności** zawodowej przyjęto:

- emerytura/renta/dochody kapitałowe (akcje, obligacje lub z własności),
- kontynuowanie nauki jako uczeń lub student,
- opieka na dzieckiem lub osobą dorosłą,
- własny stan zdrowia niepozwalający na podjęcie pracy, • wyczerpanie wszelkich możliwości znalezienia pracy,
- inny powód.

Praca główna to praca, która zwykle zajmuje więcej czasu. Jeżeli prace zajmują taką samą ilość czasu, pracą główną jest ta, która przynosi wyższy dochód.

Status zatrudnienia uwzględnia poniższe kategorie pracujących:

Zatrudnieni (pracownicy najemni):

- osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy lub umowy cywilnoprawnej; do tej grupy należą również praktykanci i stażyści, którzy otrzymywali wynagrodzenie za pracę;
- osoby wykonujące pracę nakładczą (inaczej chałupniczą);
- osoby zatrudnione w rodzinnym gospodarstwie rolnym bądź rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem i jednocześnie otrzymujące za wykonywaną pracę ustalony zarobek lub dochód (niekoniecznie w formie pieniężnej).

Pracujący na własny rachunek:

- właściciele, współwłaściciele lub dzierżawcy indywidualnego gospodarstwa rolnego pracujący w tym gospodarstwie;
- osoby prowadzące własną działalność gospodarczą poza rolnictwem (zarejestrowaną lub niezarejestrowaną);
- agenci we wszystkich systemach agencji;
- osoby, które na mocy porozumienia z pracodawcą zarejestrowały własną działalność jako 1-osobowy podmiot gospodarczy.

Do pracujących na własny rachunek zalicza się zarówno **pracodawców** (osoby pracujące na własny rachunek, które w badanym tygodniu zatrudniały przynajmniej 1 pracownika najemnego) jak i **osoby niezatrudniające pracowników**.

Pracujący w innym charakterze – to osoby, które są członkami spółdzielni produkcyjnych (również rolniczych) lub pracują na innych zasadach i nie klasyfikują się do grupy pracowników najemnych, pracujących na własny rachunek, pomagających członków rodzin oraz nie są praktykantami ani stażystami; do tej grupy należą również pomagający członkowie rodzin. Pomagający członkowie rodzin to osoby, które bez umownego, wcześniej ustalonego wynagrodzenia, pomagały w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem.

Współczynnik aktywności zawodowej jest to udział aktywnych zawodowo danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

Wskaźnik zatrudnienia jest to udział pracujących danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

Stopa bezrobocia jest to udział bezrobotnych danej kategorii w liczbie aktywnych zawodowo danej kategorii.

Współczynnik aktywności zawodowej i wskaźnik zatrudnienia zostały obliczone bez uwzględnienia osób o nieustalonym statusie na rynku pracy.

METHODOLOGICAL NOTES

1. Scope and survey procedure

The National Population and Housing Census was carried out between 1 April and 30 September 2021, as of 24:00 on 31 March 2021.

In accordance with the methodology recommended for labour market surveys by the International Labour Organization, in the section regarding economic activity, the fact of doing, having, or looking for a job, was determined, or in other words current activity was measured, in an interval called the reference period. This period refers to the week ending on the reference day of the survey (i.e. the period from 25 to 31 March 2021).

The survey was complete research and included all individuals permanently residing and temporarily staying in the territory of Poland, excluding the heads and foreign personnel of diplomatic representations and consular offices of foreign countries, members of their families and other recipients of privileges and immunities under the law, international agreements or generally recognized international customs. According to the provisions of the Act of August 9, 2019, on the National Population and Housing Census 2021, the submission of data by individuals was mandatory. The same act required surveyed individuals to provide accurate, thorough and truthful answers. Responses regarding individuals under the age of 18 and absentees were made by the adults residing with them. Regarding persons staying in collective lodging facilities, census data was obtained on the basis of the documentation available from the owners, administrators or managers of the facilities.

The census was carried out using a mixed method, i.e., using data collected from respondents and data from administrative sources. Initially, the information collected in the census was taken from available administrative sources and used to prepare and update the list of personal and address data, as well as a direct source of census data. Next, the data covered by the scope of information of the 2021 census was collected from the entire population to be surveyed through an electronic census form. This was conducted with the use of the following methods and the following definitions:

- **CAWI (Computer-Assisted Web Interviewing)** – a self-administered online survey, based on respondents filling out an electronic form and was conducted from April 1 to September 30, 2021.
- **„Census on demand”** – a telephone interview at the respondent’s request was conducted via a census hotline from April 1 to September 30, 2021.
- **CATI (Computer-Assisted Telephone Interviewing)** – a telephone interview conducted by census takers, during which answers to individual questions were recorded by them in a computer system in a form. This part of the survey took place from May 4 to September 30, 2021.
- **CAPI (Computer-Assisted Personal Interviewing)** – a face-to-face interview conducted by census takers. It was a field interview, with the census takers recording the respondent’s answers in a system installed on a mobile device. The survey in this form was conducted from June 21 of this year until September 30, 2021, in compliance with the sanitary regime and the rules of implementation of the census by direct interview method resulting from pandemic restrictions.

2. Basic concepts and definitions

Surveys of the economic activity of the population are a significant source of information for governments, economists, researchers, business entities, along with public institutions and local governments. They are carried out in order to understand the dynamics of various phenomena concerning the labour market. They refer to the activities undertaken by individuals to seek work, employment in the formal and informal sectors, income from other sources, self-employment or unemployment. Economic activity surveys make it possible to analyze key indicators related to the labour market, such as the activity rate, employment rate, or unemployment rate. Understanding these phenomena and the occurring processes requires using identical terminology. Therefore, this section of the paper will present the most important definitions and concepts. The introduction of these is intended to ensure clarity and consistency of the message as well as unambiguous interpretation of the information contained, and analyses made. It will enable effective communication and analogous understanding of the scope and boundaries of the phenomena studied, which will aid the comparison of results and avoid misunderstandings or divergent interpretations depending on the context or time. Therefore, the following definitions of terms will apply to the variables and analyses presented:

Population category by national definition. This category includes permanent residents of Poland, including persons who are temporarily abroad (regardless of the period of their stay), but have maintained permanent residence in Poland; immigrants temporarily staying in Poland are not included.

Age – the number of years. It is determined by comparing the full date of birth with the date of the census (the so-called critical date, i.e. March 31, 2021). In the economic activity survey, the population consisted of persons who were 15 years or over

Economic age groups – this is a conventional classification of respondents according to the criterion of ability to work. There are three groups of persons: pre-working age, working age (mobile and immobile) and post-working age.

- **Pre-working age** – the age in which the population does not have full legal capacity, and thus has not yet reached full work ability and is subject to special legal protection as a worker. In the case of economic activity surveys, this classification includes persons who have reached the age of 15 but are under 18.
- **Working age** – the lower threshold of this age bracket begins when one acquires full work ability. For men and women, that is reaching 18 years of age. In contrast, the upper threshold is dependent on sex. For men the age is under 65, and for women under 60. Within this range, there are two more age subclasses as follows:
 - a. **mobile working age** (persons who are 18 years of age or older but under 45 years of age. This age is the same for both men and women),
 - b. **immobile working age** (men who are over 45 years old and under 65 and women who are over 45 years old but under 60).
- **Post-working age** – the lower threshold of the third group is corresponding with the standard retirement age in Poland. Therefore, men who are 65 years of age or older and women who are 60 or older will be classified in this age bracket. Whether or not they are actually employed is irrelevant.

Education this is the highest educational level achieved in a school-based system, or in any other training mode or form, recognised in compliance with the binding education system. The basis for classifying education to a given level is provided by a certificate (diploma) of completion of a certain school, irrespective of the mode of studying (full-time, evening/weekend, part-time, by correspondence) in the country or abroad.

In the remainder of the publication, data on the education of the population will refer to persons aged 15 or over, and will be presented in the following classes:

- **Tertiary education** – refers to persons whose highest completed level of education is higher education with at least a bachelor's, engineer's or equivalent degree, or have received a diploma from a teachers' college, teachers' college of foreign languages (except those organized as part of a post-secondary school) and colleges of social service workers.
- **Secondary** – refers to persons whose highest level of education is the obtaining of a certificate of completion of a general high school, specialized high school, supplementary high school, or completed middle school before 1932. This also applies to those who received a certificate of completion of a secondary vocational school (technical school, supplementary technical school, vocational high school, technical high school, secondary art school which implements a secondary school curriculum). This group also includes those who have a certificate (diploma) of completion of a post-secondary school, admission to which was conditional on having a secondary school certificate, and those who have completed a teacher training college.
- **Basic vocational or basic sectoral vocational** – refers to persons whose highest level of education they have is a certified completion of: a vocational school (basic vocational or agricultural school, industrial school), vocational or agricultural training school, correspondence agricultural course only at the level of basic vocational school, master's academy, first degree trade school.
- **Lower secondary (gimnazjum)** – refers to persons whose highest level of education is the attainment of a certificate of completion of lower secondary (gimnazjum) or a certificate of completion of a special preparatory school.
- **Primary education** – refers to persons whose highest level of education is the obtainment of a certificate of completion from an elementary school (before the war, a grade school), courses for working persons in the domain of elementary school, and an art school of the first degree that follows the curriculum of an elementary school.
- **Incomplete primary or no school education** – refers to persons who are studying in elementary school, studied in elementary school but did not complete it, or never attended school.

The census uses the definitions of population economic activity recommended by the United Nations Economic Commission for Europe and the Statistical Office of the European Union (Eurostat), based on the recommendations of the International Labour Organization. According to these recommendations, the subject of the survey of persons was the fact of having/having a job during the surveyed week (in Poland it was the week from 25 to 31 March 2021) or searching for a job and readiness to take it. The study included individuals aged 15 years or older. The rule was adopted to classify each person into only one of three categories: employed, unemployed or economically inactive (actual, not formal-legal occupational situation of the surveyed persons).

The economically active population includes all persons considered employed or unemployed as defined below.

The employed included all persons aged 15 years or over who, during the survey week:

- performed work for at least 1 hour that resulted in earnings or income;
- did not perform work, but formally had work, and the temporary reason for not performing work was, for example, their own illness, vacation or child care leave.

The unemployed are those aged 15–74 who have met three conditions simultaneously:

- were not working individuals during the study week;
- actively sought work, i.e. took concrete steps to find a job, between March 1 and March 31;
- were able/willing to work during the survey week and the following week.

The unemployed also included those who had found a job and were waiting for a job to start within 3 months and were willing to take that job.

The economically inactive population is defined as persons aged 15 or over who are not classified as employed or unemployed, i.e. persons who in the week under study:

- were not working, did not have a job and were not looking for one;
- were not working, were looking for work, but were not able/ready to work between April 1 and April 15;
- were not working and were not looking for work because they had a job and were waiting for a job for more than 3 months or up to 3 months but were not ready to start working.

The main causes of inactivity were identified as:

- pension/capital income (stocks, bonds or from property);
- continuing your education as an apprentice or student;
- child or adult care;
- your own health condition that does not allow you to work; • exhausting all possibilities of finding a job;
- another reason.

The main job is the job that usually takes more time. If the jobs take the same amount of time, the main job is the one with the higher income.

Employment status includes the following categories of workers:

Employees:

- persons employed under an employment relationship or a civil law contract; this group also includes apprentices and interns who were paid for their work;
- persons who work as contractors (also known as homeworkers);
- persons employed on a family farm or in a family business outside agriculture and at the same time receiving a fixed income or earnings (not necessarily in the form of money) for their work.

Self-employed:

- owners, co-owners or lessees of an individual agricultural holding who work on the holding;
- individuals who are self-employed outside of agriculture (registered or unregistered);
- agents in all agency systems;
- persons who, on the basis of an agreement with the employer, registered their own business as a one-person economic entity.

Self-employed include both **employers** (self-employed persons who employed at least 1 paid worker during the survey week) and **non-employed persons**.

Workers in other capacities – are those who are members of production cooperatives (including agricultural cooperatives) or are employed/working on other terms and are not classified as employees, self-employed, assisting family members and are not apprentices or trainees; this group also includes contributing family members. Contributing family members are individuals who, without contractual, predetermined compensation, assisted in the operation of the family farm or family business outside of agriculture.

Activity rate is the share of the economically active population of a given category in the total population of a given category.

Employment rate is the share of the employed persons of a given category in the total population of a given category.

Unemployment rate is the share of the unemployed of a given category in the economically active population of a given category.

Activity rate and **Employment rate** were calculated without taking into account persons with unknown status in the labour market.